

Déli Hírlap

A búsági magyarság napilapja, mely a kora reggel órákban jelenik meg a vasárnapok és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
TIMIȘOARA
I, Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i távnyezék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Doe No. 934/1938.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY KLEMÉR
felelős szerkesztő.

A közösségi élet parancsai

Vannak pillanatok, mikor az emberi elme magába száll, a múltba néz, amiből semmi tanulságot nem merített, a jövőre gondol, ahonnan semmi reménység, semmi biztató szó nem hangzik felé, vagy önmagát szemléli és jól, vagy rosszul sikerült életén töpreng. Ilyenkor céltalanul lesz életünk, erősbödik kishitőségünk s lelkiünk vergődve, reményét vesztesé kérdi önmagától, miért és minek mindez?

Minek szeretni és jó cselekedetet tenni, minek gyűlölködni és egymást öldökölni, minek fáradozni és javakat halomra gyűjteni, mikor mindezeknek a jutalma egy sötét verem, egy hideg kő? Minek a kényelemre törekvés, miért, kiért a fáradozás?... Hiszen semmi sem maradandó. Minek a tudományozomj és mi célja van a betűk milliárdjain robotolni, mikor az, amit tudunk, a semminél is kevesebb s amit tudunk lehetne, az véghetetlen. Sötét és gyászos gondolatok ezek... Egyet jelentenek: lelépni a cselekvés messyéjéről.

Es mindez igaz!... De csak addig, amíg magunkra vagyunk utalva, amíg nem nézünk szét a természetben, amely millió életet lehel és rendszertelenségében a legpéldásabb rendszert teremtette meg. Amíg nem vesszük észre a csillagok milliárdjaiban a mértani pontosságát, az élő természet évezredek életében az elmúlás és az újjászületés legnagyobb igazságát. Amíg nem látjuk meg, hogy a cselekvők porba hullanak ugyan, de a cselekmények megmaradnak és diadalmaszkodnak az elmúláson.

A cselekvőkről szölok tehát, akik egységbe tömörülnek, hogy alkotásaik annál maradandóbbak legyenek és nem az egyenről, aki olyan, mint egy vicsrep, elpárolog, ha a nap heve éri, elhaványul, mint a csillag, ha magányosan ragyog az égen. Olyan egységről szölok, amelyent a természet alkotott önmagának, hogy önmagát éltesse évezredek át. Olyan egységről beszélek, amelynek közös céljai rendületlenül megállnak a történelem vagy az élet viharai közepette.

A fa bármilyen nagy, nem nyomja agyon önmagát, de mi azt tesszük. Élünk az erősebb jogával, de csak fajtánkkal szemben. Az idők szemléletünk rendezettségét életformát követelnek, amit mások megértettek és megteremtettek önmaguknak a rendezesebb társadalmi közösséget. De mi nem vesszük komolyan. Vagy talán nálunk nem a közös cél és jövő megalapozása volna az ideál, hanem haszonlesés, vagy érdekhajhászás?...

Vigyázzunk, mert az életnek és az időnek hatalma van felettünk, ha nem merítünk erőt közösségünkben, amelynek csodálatosan tiszta napfénye elárad bennünk és minden ideát, minden eszmét magától érthető harmóniában old fel és tiszta, egészséges életérzést teremt. Napnap után tűnődnek el évszázadok ódon és elavult eszméi, mintegy helyet adva újabb és újabb társadalmi formáknak, közösségeknek, melyek hivata lesznek ismét évszázadokon keresztül egy rendezesebb gazdasági és morális léteért biztosítani.

Ma még itt vagyunk, mert fenntart bennünket a múlt hagyományá, de holnap vajjon mi lesz?... Mi fogja gyermekeinket fenntartani az árban? Csak a mi nevelésünk, csak a mi reális életszemléletünk és gazdaságilag megalapozott közösségi egységünk. Ezek lesznek igaz támaszai. És vigyázzunk, a megértés szelében neveljük fel önmagunkat, nehogy reánk nehezeden az utókor súlyos átka. Mert az egymást megértés csak a cselekményben mutatkozik meg. Ez a legnagyobb fokmérője minden közös társadalmi életnek és ha elemébe hozzuk szenvedélyünké válik.

A „Ki mint vet, úgy arat” elve legyen nekünk is a jelszavunk, amely az igaz néplelek

őszinte megnyilatkozása és figyelmeztető útmutatás, hogy egyre szélesebb ívben feszül a közösségi élet szüksége a politikai és gazdasági élet taguló horizontja fölé. Ne tekintsük ezt véletlennek, vagy sikernek, mert a történelmi eszmék találkozásainak megvan a realiztikus értelme. Parancsai ezek az időnek és a társadalmi újjászületés szükségességének, amelynek lendítő ereje az emberi lélek örök alkotó vágya. Ez az alkotás-vágy nem ismeretlen előttünk, de az ilyen időben, mint a mai, lesz ismertté és fejlődik ki erkölcsi hatalomra. Ezek azok az idők, mikor reászorulunk, mikor szellemi szószólónk kell, hogy legyen, hogy a természet bölcs elrendezésében, ami ittélünknek egy jobb erkölcsi, egy jobb gazdasági alapot teremtsen. Ne kicsi-

nyeljük le ezt a jelenséget, ne vegyük játéknak hanem vegyünk részt mi is az átalakulásban, legyen dragább eszményünk közösségünknek megerősítése. Legyen az egy személytelen hatalom, egy fejezet a mi szellemi történelmünkben.

Lépünk tehát a cselekvés mezejére és közösségi vezetők minden rang és különbség nélkül csak olyanok legyenek, akik rátermettek és hivatottak kirobbantani a népközösség lelkének egész morális erejét. Akik nem rombolják szét az ifjúság jövőbe vetett idealizmusát, s akik a jelen életben a szellem, az erő és az egység fegyverével lenyitgözik a bennünket elfogó letargiát, akik a csalódásból, a szomorúságból feltámasztanak bennünket, megerősítik hitünket, akiknek hangja lesz a mi hangunk és lelkiismerete a mi lelkiismeretünk.

Varyinyi István.

Katonai behívások

A hadsereg vezérkarának 1. számú közleménye

Bucuresti, 1940. június 28.

A hadsereg mozgósítására vonatkozó 1940. június 27-én megjelent 2135 számú királyi rendelet alapján azonnal jelentkezni tartoznak egységeiknél azok a tiszték, altiszték és legénységi állománybeliek, akik sárga, vagy piros színű behívó parancssal rendelkeznek és az alábbi csillagokkal és jelzésekkel vannak ellátva: (kivételt képeznek, akik már mozgósítva vannak és egységeiknél tartózkodnak).

1. csillag: AS 2, AT 2, HF 2, OB 1, PA 1, PA 2, VF 1, VF 2, HP 2, 2 csillag BR 1, HF 1, CT 1, CT 2, ZT 1, BS 1, BT 1, BT 2, VU 1, BU 1, BU 2, US 2, CS 1, DZ 1, DZ 2, 3 csillag: VF 1, VF 2, ZA 1, UF 1, UF 2, OB 2, ZH 1, ZH 2, 4 csillag: ES 2, P 2, P 1, OF 1, OF 2, ZC 2, VN 1, VN 2, UR 1, UR 2.

1. Nem jelentkeznek katonai egységeiknél azok a tiszték, altiszték és legénységi állománybeliek, akik a következő behívó parancssal rendelkeznek:

a.) sárga, vörös behívókkal bírók, akiknek lapjain más utalások és csillagszámok szerepelnek, mint az ezen közleményben részletezve van.
b.) a munkára való mozgósítási parancssal rendelkezők, kivéve a sofőröket, akik nehéztűzvédelmi ezredhez tartoznak, akiknek ilyen mozgósítási parancsai ezennel megsemmisítették.

c.) a fehér otthonmaradási parancssal rendelkezők.

2. A hadbavonult és bármely fegyvernemnél összpontosításra bevont katonák távozási engedélyt és szabadságolást ezennel semmissé váltak. (Pormise si concediu.)

3. Az összpontosítás alól és a nagyvezérkar korábbi rendeletével helybenhagyott mentességek és egyéni jóváhagyások ezennel megsemmisítették mindazokra nézve, akik piros, vagy sárga behívó parancssal bírnak, kivéve a következőket: akik erődítményi, ítéptéti és vasútépítési munkáknál vannak alkalmazva.

a Romániában akreditált nagykövetségek és követségek személyzete, akik számára a nagyvezérkar az összpontosítás alól mentességet jóváhagyta, a pénzügyminisztérium személyzete, amely 1940-41 évre mentességet nyert az összpontosítás alól (úgy a központi minisztériumi, mint a külső szol-

galati tisztviselők),

a külügyminisztériumból a teljes konzulátusi személyzet.

a belügyminisztériumból a rendőrség és az állambiztonsági hivatal személyzete,

a nemzetvédelmi minisztériumból a hadsereg szükségletére dolgozó vállalatok mozgósítás alól mentesített személyzete,

a légügyi és tengerészeti minisztériumból az a személyzet, amely a minisztériumtól a hadsereg nagyvezérkara által jóváhagyott mentességet nyert az összpontosítás alól,

a közmunka és közlekedésügyi minisztériumból a hadsereg M. T. M. szolgálata, valamint azok, akik a CFR, PTT és a SART, autonóm szolgálatokhoz tartoznak,

a külkereskedelmi minisztériumtól az a személyzet, amely mentességet nyert a nagyvezérkartól, a szénbányavállalatok azon személyzete, amely a nagyvezérkar mentességi jóváhagyásával bír.

Nem kötelesek jelentkezni azok, akik a nagyvezérkar 40.648/A 1940 május 24-iki rendeletében felsoroltattak, amely minden egység és a hadsereg minden szolgálata részére közzétett.

Az erdészeti személyzet, amelyet a nagyvezérkar 205.600 számú 1940 június 26-án kelt rendeletének megfelelően mentettek fel.

A kólaajtermékek lerakatainak építésénél dolgozó személyzet, amelyet a nagyvezérkar 166.042 számú 1940. június 27-én, valamint a 204.739 és 204.912 számú 1940. június 19-én kelt rendeletek alapján mentettek fel a koncentráció alól. A halászok, valamint az általmi haltenyésztésekkel alkalmazásban lévő halászok, akiket a nagyvezérkar 14038 számú 1940 június 19-én és a 9.400 számú rendelet alapján meentettek fel a katonai összpontosítás alól.

4. A mozgósítás elrendelésének pillanatától kezdve a törvény által előírt rekvirálási rendelkezések érvénybe lépnek. Következésképpen a katonai szervezetek bármilyen szükséges rekvirálást eszközölhetnek. Minden olyan rekvirálás alól való felmentés, amelyet összpontosítás esetére adtak ki semmissé tekintik és csak a mozgósítás esetére szóló rekvirálás alól felmentés marad érvényben.

Cáfolják a békekisérletekről szóló híreket

Rómából jelentik: illetékes körökben hangsúlyozzák, hogy a forgalomban levő békeoffenzívával kapcsolatos híreket a legnagyobb óvatossággal kell fogadni. Ezeket a híreket angol mesterkedéseknek kell tekinteni.

Kicsoda De Gaulle tábornok?

De Gaulle francia tábornok, vagy helyesebben volt tábornok, — mert hiszen a bordeauxi kormány megfosztotta a zendülő tábornokot rangjától — nevétől hangos most a nemzetközi sajtó, különösképpen az angol.

De Gaulle rádióbeszédék sorozatában lázított Londonból a törvényes francia kormány ellen, nemzeti tanácsot alakított, ellenkormányról tárgyal és meglehetősen önbizalomról tanuskodó beszédekben hívja fel honfitársait a hozzá való csatlakozásra. Ezek a beszédek mind azzal kezdődnek, hogy „én, De Gaulle tábornok”, „lépjetek velem érintkezésbe”, „kövessetek engem”, „aki szabad akar lenni, kövessen engem”, stb. Kicsoda vajjon ez a francia katona, aki ilyen különös szerepben áll az angol és a francia nép s ezzel együtt az egész világ színe elé? De Gaullet 1940 júniusáig Franciaországban alig ismerték. Június 6-ig egyszerű kapitány volt a francia hadseregben. Reynaud csinált belőle hirtelen tábornokot s katonai irodájának főnökévé nevezte ki, amikor legutolsó kormányalakítását hajtotta végre. Katonai pályafutásának emelkedőit pedig annak az embernek köszönhetjük, akit most Londonból érthetetlen rágalommal és lekicsinylésekkel halmozott el: Petain tábornagnak.

Petain ajánlja be, szülei kérésére, Charles de Gaullet a sainteyri katonai iskolába s továbbá is szerető aggodalommal tartja rajta a szemét. Mint fiatal alhadnagy, de Gaulle Petain 33. gyalogos hadosztályánál kezd meg pályafutását. Könnyen hevülő, szangvinikus ember, amellet makacs és komor is. Egy alkalmmal majdnem kizárják a hadseregből, mert megtagadja az egyik feljebbvalója parancsának a teljesítését. Petain, az atyai jóbarát közbenjárására az ügy elsimul, de a fiatal hadnagytól áthelyezik az egyik távoli garnizonba.

A világháborúban az első naptól kezdve részt vesz, augusztus közepén megbeszélte a dinanti csatában. 1915-ben résztvesz Verdun védelmében: itt ismét Petain oldalán harcol, de ekkor a viszony már igen megromlott köztük. 1916 márciusában de Gaulle kapitány Douaumont környékén német fogságba esik és így végleg kikapcsolódik a nagy mérkőzéből. 1919 elején tér haza Franciaországba. Újabb katonai szolgálata lép s hogy magára vonja a figyelmet, lázas buzgalommal dolgozik a különböző katonai szakfolyóiratokban. 1924-ben bejut a vezérkatonai iskolába, (ottani megjelöléssel: hadiiskolába), kitérítéssel elvégzi s előbb a rajnai hadseregben, majd Petain seregében lesz a vezérkar tagja.

1927 végén a közelkeletre, Beyrutba küldik az ottani haderő vezérkarához. De Gaulle mellőzésnek érzi ezt a küldetést, azt hiszi, el akarják távolítani, féltékenyek re! Fogcsikorgatva megy Szíriába és mindent elkövet, hogy minél hamarabb visszakerülhessen az anyaországba.

Az kétségtelen, hogy már ebben az időben ama kevesek közé tartozott, akik erősen sürgetik és követelik a haderő megfelelő gépesítését; ezért küzd, harcol, kapacitál cikkeiben, könyveiben, — de katonakörökben de Gaulle egyénisége meglehetősen népszerűtlen, önmagát túlbecsülőnek és rendkívül becsúgyónak tartják és jóslásait, kitérítéseit éppen ezért féltékenyen megmosolyogják. Amikor Beyrutból néhány év múlva visszakerül az anyaországba, még nagyobb hévvel veti rá magát kedvenc témájára. Kapóra jön neki, hogy sikerül bejutnia a legfelsőbb védelmi tanácsba, melynek titkára lesz. Végre megfelelő szerephez és munkatérhez jut, de elgondolásait itt sem tudja megvalósítani, legalább is nem olyan mértékben, ahogyan szeretné. Ezért újból mellőzöttségről panaszkodik és gyanakvó természetét mindenütt ellenségeket szimatol.

Már-már arra gondol, hogy nyugdíjba vonul, — amikor kitér az 1939 szeptember 2-iki háború, Charles de Gaulle ekkor mindössze 49 éves s az egyik tankezred parancsnoka. Kezdetből fogva a főhadiszálláson, Gamelin környezetében dolgozik. Amikor a Daladier-vonal ismeretes áttörése bekövetkezik s a német véderő féltene mind nyomasztóbb lesz de Gaullet hirtelen Párisba hivatja Reynaud s rábízta katonai irodájának vezetését, azonkívül a hadügyminisztérium államtitkári állásának vezetését is. Petain tanácsolójá ezt a lépést a kormányelnöknek, használja fel de Gaulle képességeit, kielégítetlen becsúgyát és a kapitány mutassa meg, hogy mire képes elméleti törekvései után. De Gaullet Reynaud rövid úton tábornokká is kinevezi és az újdonsült tábornok határtalan ambícióval kezd a munkához. De már néhány nap múlva neki is menekülni kell. Noha az előtti a leglemelkedőbb nyilatkozott a harc kimereteléről, most ő az egyik leglelkesebb híve az utolsó csepp véréig való harcnak. Reynaudt lemondása után is követi, vele repül Londonba s most hazája törvényes kormányával szembebeszélve hirdeti harcot Franciaország „megmentéséért”!

Buziás-Gyógyfürdő (Bánát)

Páratlan szénsavas, sós, vasas fürdők és ivókurák. Biztos gyógyhatás:

SZIVBAJ, NŐIBETEGSÉG.

idegbaj, rheuma eseteiben, stb. Szállodák: Muschong, Grand Bazar, Villák: Adél, Antónia, Margitvilla, valamint magánvillák és házak. Szórakozást, üdülést nyújt: a Gyógypark, sport, strand, tenisz, az állandó zene, tánc, mozi, stb. Teljes kényelem. Kaszinó és jó éttermek. Méréselt árak. Fürdőidény: május 15. október 1.

50 % os utazási kedvezmény a C. F. R. vonalain.

Információkat ad: a fürdőigazgatóság és az Oficial Local de Curá si Turism.

Anglia két évtizeden kereste: kít válasszon szövetségeseül?

Félelem Németország tengeri készülődése miatt. Megvédik-e Angliát sziklás partjai?

Robert Cecil, Salisbury ögrófja, tizenhárom éven át angol minisztereinek volt az utolsó hí követője — szabad akaratából — a „splendid isolement”, a „főlenyes elszigetelődés” elvének. Nem titkolta ezt a felfogását:

— A franciák is, meg a németek is gyűlönek bennünket. Angliának csak sziklás partjai és a tenger egyedüli, igazi szövetségesei.

Joe Chamberlain a keserves délafrikai kaland idején Salisburyvel homlokegyenest ellenkező nézetet vallott s ezt mondotta Austen nevű fiának, a későbbi angol külügyminiszternek:

— Ebben az elszigeteltségben tovább nem maradhatunk meg. Vagy Francia-, vagy Németországgal szövetségre kell lépniük. Németország erősebb. Hadserege a mi hajóhadunkkal együtt olyan erőt képvisel, mellyel senki sem mer szembeállani. Ez a szövetség háborúban, békében egyaránt teljes biztonságot nyújtanak. A Franciaországgal való szövetség ugyanazt a biztonságot adna meg, de valószínűleg csak hadviselés idején.

Austen Chamberlain ellene vetette atyja kijelentéseinek:

— Németország szövetségét nem lehet megszerezniük, mert Anglia miatt szakítania kellene Oroszországgal szembe politikájával s ezt nem fogja megtenni.

Joe Chamberlain mégis megkísérelte elgondolásának valóra váltását. 1899 novemberében tartott beszédében ezeket mondotta:

— A jövőben látó angol államférfiaknak már régen az a kívánságuk, hogy Anglia ne álljon elszigetelten Európában. Amióta a gondolat felmerült, mindig a legtermészetesebb kapcsolatnak a német birodalommal való szövetség tűnt fel. Közéledniük kell az Egyesült Államokhoz is. Legjobb vagyam lenne az új „Triple Alliance” létrejötte, mely biztosítaná a világbékét.

Harmickét évvel ezelőtt látták az angol sziget veszedelmét

A költséges versengésnek csak az vethetett volna véget, ha tengeri fegyverkezést korlátozó megegyeztést kötnek. Charles Hardinge angol külügyi államtitkár a hessen-nassau Kronbergben 1908 nyarán kihallgatáson jelent meg a császár előtt, aki az üdvözlésnél rögtön azzal vezette be a beszélgetést, hogy az angol-német kapcsolatokat kifogástalannak tartja. Hardinge erre sajnálattal jegyezte meg, hogy ellenkező nézetet kell nyilatkoztatnia. Kihangsúlyozta, hogy Anglia neheztel a német hajóhad fejlesztése miatt, mely rövidesen elérheti az angol hajóhad nagyságát.

— Az teljes lehetetlenség — mondotta a császár. — Ki adhat hitelt ilyen meséknek?

Az angol államtitkár az admirális hivatalos adataira hivatkozott.

— Arra kell gondolnunk — érvelt Hardinge, — ha Angliát Németország a tengeren legyőzné, a szigetország földjére rátörhetne a világ legerősebb hadserege. Kielben az angol partoktól huszonnégy órányira állomásozó hatalmas német hajóhad fenyegető veszedelmet jelent Nagybritanniára. Ennek létezését sem a francia,

Németországban a délafrikai transvaali brit betörés miatt angolelles volt a hangulat. Ennek hatása alatt Bülów kancellár a birodalmi gyűlésben Chamberlaint elkedvetlenítő választ adott a próbálkozására:

— A kedvező külpolitikai helyzetet fel kell használnunk arra, hogy jövőnköt biztosítsuk. Csak akkor válhatunk igazi hatalommá, de erősek vagyunk, ha megfelelő erejű szárazföldi hadseregünk és hajóhadunk van. A huszadik században dől el, üllő lesz-e a németiség, vagy kalapács.

Létrejött az entente cordiale és 1906-tól 1914-ig feltartózatlanul mélyült az Angliát Németországtól elválasztó szakadék. Az idők néha a világ számára nagy összezapás kirobbanását rejtgette.

II. Vilmos császár beszédeiben élénken megnyilatkozott a becsúgy:

— A mi jövőnk a vizen van. Meg kell ragadnunk Neptun szigonyát!

1908-ban a birodalmi gyűlés húsz százalékos flottafejlesztő törvényt szavazott meg. A londoni német nagykövet tudtára adta a kancellárnak, hogy Angliában nőttön nő a Németország elleni bizalmatlanság. A császár a nagykövet jelentésére ezt a széljegyzetet írta:

— Angliának meg kell szoknia, hogy a német birodalomnak hajóhada van s nekünk ez a dolgunk, hogy időnkint megnyugtassuk a szigetország népét és kormányát, hogy a flottafejlesztés nem ellenük irányul.

II. Vilmos írásban is utasította kancellárját:

— Az angolokkal való jóviszonyt nem vásárolhatjuk meg a német hajóhad fejlesztésének beszüntetésével. A hajóhadfejlesztő törvényt az utolsó szögig végre kell hajtani. Tetszik, nem tetszik az angoloknak — nem fontos. Ha háborút akarnak, kezdjék el. Nem félünk!

sem az orosz tengeri haderő, meg a német tengerentüli kereskedelem védelme nem indokolja.

Hardinge feltette a kérdést, nem lenne-e keresztülvihető a német flotta további növelésének beszüntetése s hangoztatta, hogy a nagy angol hajóhad nem veszedelmas Németországra nézve, mert Angliának nincsen jelentős szárazföldi hadserege. A császár lehetetlennek minősítette az államtitkár felfogását s azt a kijelentést tette, hogy birodalmában egyetlen komoly ember sem gondol arra, hogy a német hajóhad Anglia ellen forduljon. Hardinge makacsul kitartott álláspontja mellett:

— Tudomásul veszem, amit Felsőged mondott és mégis kifejezésre kell juttatnom azt az angol kívánságot, hogy a német flottafejlesztés leállítsassék. Vagy egészen abba kell hagyni, vagy a tempót kell lefékezni.

— Akkor hát, ha kell, megverekszünk — mondotta a császár. — Anglia, ügylátszik, ezt akarja.

Ettől a naptól kezdve Goschen, a berlini angol nagykövet számos alkalommal, hogy küldetésére katasztrófális véget fog érni.

Salisbury ögrófja volt az angol „splendid isolement” utolsó önkéntes vezetője. Jött és elmúlt a világháború. Ügylátszik, elfelejtették már tökéletesen, mert hosszú ideje ismét a fegyverek a szó.

Anglia így egyedül maradt előkelő elszigetelődésében. Sziklás partjai és a tenger vajjon megmaradnak-e mindvégig hí szövetségeseinek?

Monay az amerikai köztársasági párt alelnökjelöltje

Filadelfiából jelentik: Az amerikai köztársasági párt kongresszusa Monayt, a köztársasági párt szenátusi elnökét jelölte az Egyesült Államok alelnöki tisztjére.

Négy szemközt önmagammal

Bennem úgy él a falu már évek óta, hogy előbb nagy mezőség jön, közepén hosszú poros út és az útszélén ákacs. Tempós járású, tempós mozgású magyarok, villogó szemekkel és könnyen lendülő öklökkel a faluban. Ilyenek emlékeim róla, az egyetlen faluról, ahol egyszer néhány hónapig éltem. Látom az embereket, ahogy dolgoznak hajnalotól éjszakáig, szőlőkben és a földéken, látom őket nyűtteknek és öregnek már harminc éves korukban. A módosabbak, emlékszem, esténként szalonnasütés, meg mi-egyéb ürüggyel összegyűttek, iszogattak, pletykáltak és ahogy neveztek, „eszmet cseréltek”. Az is él még bennem, mennyit nevettem az „intelligencia” pöffeszkedését. Abban a faluban így neveztek azokat, akik a falu elemijénél tovább jutottak. És asszonyokra emlékszem, akiket a falu szája ölt meg, a pletyka és férfiharagokra, semmiből keletkezett súlyos ügyekre.

Ez volt az egyetlen falu eddig és most ismerkedem a másikkal. Egy másik faluval, mégis mintha ugyanaz lenne... Köves Miklós könyve fekszik előttem: Hat nap és a hetedik. Ezen keresztül ismerkedem a másik faluval, egy másikkal és minden faluval. Elindulok vele és bejárom a falu házait, hogy olyanok-e, mint az én volt falum. Olyanok a házak, a templom tornya, mint amazok, a falu Gatyaszárnak nevezett ucaja, tavaszai és ősszel bokáig érő sár, nyáron porzik a kocsik nyomán. Ilyen minden falu ucaja, csak mindenütt másképpen hívják.

Köves Miklós egészen mélyre eresztí mérő-irónját, indulatok mélyén bányászik és ahogy hús-vérből formált alakjait elem vezeti, mintha ismertem volna valamennyit. Indulataikat, föld-éhségüket, kenyérgondjaikat. Ezek a plasztikus, biztonságosan, kemény vonalak felrajzolt magyar parasztok akaratosak és makacsok, de nem Köves Miklós formáta őket ilyenekké, amilyenek. Kópia ez, de jól sikerült kópia, a fantázia-teremtette alakok élnek, Dánoson, Künfélegyházán, Szentjánoson, vagy akár Bihardiószegen. Az élet és a körülmények formáltak ilyenekké őket, évszázadok vannak mögöttük, megszámálhatatlan az a sok minden, külső és belső tények összessége, amelyek ilyenekké verték őket, amilyenek. Kemény szavak és esetté-gekben is kemény akarások. Néha nyíltan, néha alattomosan igyekezve céljaik felé. Köves Miklós tónóron mondja el mondanivalóit és mutatja meg rajtuk keresztül mindazt, amit láttatni akar. Komor, sötét színű a falu felett. Itt-ott, ha meg is világosodik néha, a komorság újra visszatér és egyre fokozódik, — nem megnyugvást és nem megbékélést érzünk a könyv olvasása után, inkább mindennek továbbfolytatódását. A

pont csak azt jelenti, hogy lélegzetvételnyi szünetet tartunk és aztán újra kezdjük majd valahol egyszer az életet.

De érezzük, hogy mindazt, ami történik, nem a pillanatnyi események okozzák. A kiváltó okok messzire nyúlnak, indulataikban megnőnek a távlatok, akarásaik atavisztikus akarások, apákon-fiúkon keresztül önmagukig. Ősi, nagy keserűség ez bennük a földért, a kenyérért-adó, édes anyaföldért, amit csalva, ármánykodva rántottak ki mindig, hosszú időn keresztül egymás lába alól.

Mindezeknek kitűnő ismerője Köves Miklós. Ahogy oldalanként megyek előre, mélyebbre és mélyebbre ennek a falunak megismerésében, egyre inkább az az érzésem, hogy egyidejűleg minden falu életével ismerkedem. S a per, amelyen keresztül Köves Miklós megmutatja akarásaikat, indulataikat, kegyetlen kiméretlenségüket, céljaik akarásának keserű el nem érésében, — ez a per máshol is megvan, más formában, valami egyéb él ott is, máshol van valami más, amin keresztül gyűlölködnek és acsarkodnak egymásra. A földért, a kenyérért, az életért. Ez a könyv lényege, amit Köves Miklós meg akart rajzolni és ügyezem, ez sikerült is. Ezért van az, hogy csak a falu parasztjai életszerűek a könyvben, a többiek vázlatosak, néhány mondat-

tal kontúrozottak, hogy kiváljanak a többiek közül, ha szerepet szánt nekik, mint a gyöngye, akarattólküli pap alakját is, akit fontossá tesz, pedig csak a per szempontjából fontos, csak a falu nagy pere teszi fontossá. És Borika, a papasszony finom alakja is csak a legvégén kerül közel hozzánk, az életét folytonosan fenyegető falu népe miatt, emiatt a furesán komor had miatt, akik gyújtogatnak, gyilkolnak, gyűlölködnek és akiknek kiáradó gyűlölködése bennük is nagy hullámokat ver, nem ellenük, hanem az ellenük vétők ellen, mert nem őket érezzük bü- nösöknek. Mert Köves Miklós tollának rideg tárgyilagossága mindvégig azt érezteti. A falu népe, amelyek elkívettete mindent, nem oka sem- minek. S a tragikum, amellyel a könyv végző- dik, már kezdetűl fogva a falu felé vezető úton ólálkodik.

Köves Miklós színei rembrandtos fényárny- játékok. Emberei komorak, de itt-ott mégis pu- ha, meleg fények ülnek a falum. S ezért csodá- lom írói sokféleségét. Mert láttam már tőle a jövő asszonytipusát is. Csodálatos nőalak volt. Erőteljes és gyöngéd, mint valami hallatlanul finom pasztell.

S a falukutatók könyvei után most először érzem, hogy olyannak kaptam a falut, amilyen. Nemcsak azt láttam, mit esznek, vagy mit nem esznek, de láttam érzéseiket, igazi emberi mivolt- tukat, a falut szélében-hosszában s még vala- hogy: keresztmetszetében.

Sebő René

Hősi halált halt Balbo Italo, Libia kormányzója, a világhírű repülő

Berlinből érkezik a német távirati iroda híradása, amely közli, hogy Balbo Italo, az északafrikai Libia olasz gyarmat kormányzója hősi halált halt. A rövid tudósítás mindössze annyit mond, hogy Balbo tábornagy egy légi harc során

súlyosan megsebesült és sérüléseibe belehalt.

A tragikus esemény Olaszországot egyik legna- gyobb, legnépszerűbb és rendkívül értékes fiától fosztotta meg.

Balbo Italo 1922-ben, amikor Mussolini el- indította a fasiszta forradalmat, olasz lelkesed- désének minden forrásával csatlakozott hoz- zá. Ekkor mindössze 26 éves volt, tele tempe- ramentummal, akarással és ifjú lendülettel. Vé-

gig csinálta a „Marcia su Roma”-t, veredekett a fekete ingesek soraiban, majd, amikor a Duce uralma megszilárdult, odaállt az országépítők közé. Az akkor még gyermekcipőben járó olasz repülést választotta működése színteréül és pá- ratlan energiával, néhány év alatt nemcsak erőssé, hanem híressé tette azt.

1929-ben már a légügyek minisztere és nép- szerűsége szinte napról-napra nőtt. De nemcsak kiváló miniszter és szervező, hanem vakmerő repülő is, akinek teljesítményéről egy- re többet beszélnek. Hírre ve hazája határait túl is elterjedt és a világ figyelmébe akkor tere- lődött rá, amikor csodálatos bravurral

1933-ban nyolc repülőrajjjal Olaszországból átrepülte az Atlanti Óceánt és Amerikában sértetlenül ért pratra.

Ez volt az első eset, hogy katonai gépek zárt alakulatban átrepültek a tengert. Olyan teljesí- tmény volt ez, amelyet előtte senki sem vitt véghez. Egyszerre ünneplés hősi lett, az aviati- ka nagy hőse. Jellegetes szakállas arca minden- újság első oldalán látható volt, hasábos cikke- ket írtak róla, dicsőítették, országba és em- beri haladás nagy emberének tették meg. Mus- solini érdemei elismeréséül tábornaggyá nevezte ki és még nem érte el a negyvenedik esztendő- t, amikor megkapta a marsallbotot.

Néhány év előtt váratlanul, szinte máról- holnapra felmentették a repülő-minisztérium tárcájától a népszerűsége csúcspontján álló em- bert. Libia kormányzójává neveztek ki, elkül- dötték erre a hatalmas gyarmatra szervezni, irányítani. Kiváló képességei itt is megmutat- koztak, főként az abessziniai hadjárat idején, amikor Libiának mint hadtápterületnek rend- kívül jelentős szerep jutott. Mindössze negy- vennyéves volt Olaszország nagy fia és a vi- lág egyik legnevesebb embere, akit hazája mé- nyen gyászol.

A Stefani iroda közli az olasz főhadiszál- lás hivatalos jelentését, amely így hangzik: Az a repülőgépünk, amelyet Tobruk felett Balbo Italo vezetett, az ellenség tüzeleése következté- ben lángborult és lezuhant.

Balbo Italo tábornok és a gép utasai életi- ket veszítették.

A Duce elrendelte, hogy Balbo tábornok emlé- kezetének tiszteletére június 30-án és július el- sején Olaszország egész területén gyászlobo- gókat kell kitűzni az összes repülőterekre, köz- épületekre és a párt székházaira. Balbo Italo 1896-ban született, tagja volt a fasiszta párt el- ső megalapítóinak, később légügyminiszter lett, majd légügyi tábornok és végül Libia kormány- zója. Két ízben repülte át az Óceánt és Olasz- ország gyarmatosító politikájának egyik kiter- vezője volt.

Olaszország helyzete a Földközi-tengeren

Az 1922 év óta Olaszország tervszerűen építé- ti ki azt a védelmi rendszert, amellyel célja volt Angliának a Földközi-tengeren való fölényét ellen- sulyozni. Ezért építették ki Pantelleriát légi flotta és hadi tengerészeti támaszpontnak, amely Maltához hasonló erejű. Ezenkívül Lybia partvidékét Tripo- lisz Bengasi és Tobruk kiépítésével biztosították

maguknak. Dodekanesos-ban pedig olyan támaszpont rendszert létesítettek, amely a Földközi-tenger ezen részének eredményes ellenőrzését is lehetővé tette. A Földközi-tengeren most folyó háborús fejlemé- nyek máris igazolják, hogy az olaszoknak ezen vé- delmi rendszere tökéletesen megzavarta az angol és francia összekötő vonalakat. Szicília és Tunis kö-

zött zárlat támadt, amely az angol működési teret két részre vágja. A kereskedelmi hajók eddigi út- ja a Földközi-tengeren keresztül, keleti és nyugati irányban megszokott úgy, hogy Anglia számára

most már a közeli Kelet csakis az afrikai Cap meg- kerülésével érhető el. Ennek a zárlatnak hatása van a Balkán-államok gazdasági forgalmára is,

Anglia megszállása lehetséges művelet

Számok, amelyek a brit világkolosszust bemutatják. Miben áll a dominiumok támogatása?

Az angol birodalom négy évszázaddal ezelőtt született, az északamerikai emigrációval és a nyugatindiai társaság megteremtésével egyidejűleg. Ma ez a birodalom a földgömb területének több, mint egynegyedét foglalja el.

Az angol birodalom 39 millió 555 ezer 330 négyzetkilométerre terjed ki, lakosságának száma 498 millió 516 ezer 540 lélek, ami 12 lakost jelent egy négyzetkilométerre. Ha kontinentális szempontból vizsgáljuk ezt a birodalmat, akkor a következő számokat kapjuk az angol birodalom különböző területeiről: Európa: 311 ezer 822 négyzetkilométer és 50 millió 83 ezer 400 lakos, Ázsia: 5 millió 583 ezer 500 négyzetkilométer és 367 millió 591 ezer 940 lakos, Afrika: 9 millió 837 ezer 670 ezer 830 négyzetkilométer és 13 millió 611 ezer 500 lakos, Ausztrália: 3 millió 513 ezer 510 négyzetkilométer és 9 millió 841 ezer lakos.

HOGYAN OSZLIK MEG ANGLIA LAKOSSÁGA?

Ennek az óriási birodalomnak a központja Nagy-Britannia és Észak-Írország egyesült királysága. E királyság kiterjedése 242 ezer 606 négyzetkilométer, lakossága pedig 46 millió 823 ezer lakos. Eszerint minden négyzetkilométerre 193 lakos esik. Anglia területe öt részre oszlik. Anglia, Wales, Skócia, Észak-Írország és több kisebb szomszéd sziget. A lakosság túlnyomó része, 40 millió 467 ezer ember, Angliában és Walesben lakik. Skócia és Észak-Írország ritkábban lakott terület. Anglia összlakosságának 47,9 százaléka férfi, 52,1 százaléka nő. Felméleti szempontból Anglia lakossága a következőképpen oszlik meg: 5 millió 400 ezer anglikánus, 3 millió 255 ezer római katolikus, 2 millió 439 ezer metodista, egymillió 227 ezer kongregátus, egymillió 382 ezer baptista, 929 ezer presbiteriánus, 560 ezer kálmvista és 300 ezer zsidó.

Anglia lakosságának csak 7,8 százaléka földművelő, így Anglia a mezőgazdasági termékek egyik legnagyobb behozatali állama.

Igen jelentékenyek az ország talajalatti kincsei is. Az angliai szénkőzeteket 141 milliárd 499 millió tonnára becsülik. Legjelentősebb szénbányái Durhamban, Lanchashireban, Yorkshireban, North Walesben és Bristolban vannak. Nagymennyiségű vasérc található North Lanchashireban, North Yorkshireban és Clevelandban. Anglia vastermelése azonban nem tudja kielégíteni a vasipar szükségleteit és ezért nagymennyiségű ércet hoz be Spanyolországból és Algíriából. A cinket Cornwallnál, az ólmot Cumberlandnál, Durhamnál és Dél-Skóciában aknázzák. Gazdag bauxit telepei vannak Észak-Írországban.

Nagy-Britannia altalaji kincsei joggal mondhatók óriásiaknak. Ha a számokra hivatkozunk, akkor megállapíthatjuk, hogy az angol birodalom termeli ki az egész világ arany- és ezüst-nyersanyagának 56, nikkelenyiségének 87, káoszukmennyiségének 58 és szénmennyiségének 26 százalékát.

BÉKEBELI ÉS HÁBORÚS SZÁMOK AZ ANGOL IPARRÓL

A birodalom nyersanyagokban való gazdagsága érthetővé teszi, hogy az angol ipar óriási fejlődésnek indult.

A háború előtt a Birmingham Sheffield és Lanchashire környéki nehézipar 81 nagy olvasztót tartott üzemben és évente 9 millió 2000 tonna acélt, 6 millió 74 ezer tonna nyersvasat, 11 ezer tonna ólmot, 46 ezer tonna cinket, 13 ezer tonna alumíniumot és 11 ezer tonna rezet termelt.

A textilipar a világtermelés 30 százalékát adta. A papírpar két és félmillió tonna papírt gyártott évente. Anglia autópára az első Európában, 445 ezer gépkocsit gyártott évente, míg Németország csak 342 ezret és Franciaország csak 223 ezret. Természetesen ezek békebeli számok. A háború kitörése után ezeket a számokat jelentős mértékben növelték.

Ami az angol birodalom pénzügyi erejét illeti, elég, ha megemlítjük, hogy az angol Nemzeti Bank aranytölgkja 2 milliárd 410 millió aranydollárt képvisel, a külföldi tőzsdén jegyzett papírokba fektetett angol tőke 8 milliárd 640 millió dollár rug, az angol magánbankok betétei 445 millió dollárt képviselnek és az angol tárca amerikai értékpapírokban egymillió 750 millió dollárt képvisel. Mindez együtt 12 milliárd 545 millió dollárt tesz ki. Ez a pénzügyi helyzet tette lehetővé Nagy-Britanniának olyan hadiköltségvetés megszavazását, amely naponta hétmilliárd lei elköltését engedélyezi meg.

AZ ANGOL HADERŐ

Anglia körülbelül másfélmillió katonával kezdte meg a háborút. Ma az egész angol hadsereg Angliában van (a norvégiai, belgumi, hollandiai és franciaországi csapatokat visszavonták) és körülbelül hárommillió főre tehető. Július végéig, a most kiképzés alatt álló erőkkel, négy millióra fog emelkedni. Igaz, hogy Flandriában az angol expedíciós hadsereg roppant műníciónemységet és főleg csaknem teljes autóparkját kénytelen volt elhagyni.

A háborút a németek 18 ezer, az angolok 7 ezer repülőgéppel kezdték meg. Ma az angol repülőpar természetesen fokozta termelését. 1939 február végén Angliának 31 ezer kiképzett és beosztott pilótája és megfigyelője volt. Szeptemberben 10 ezer önkéntest vettek fel a Royal Air Force iskoláiba.

ANGLIA ÉS A DOMINIUMOK

A hat dominium: Kanada, Ausztrália, Új-Zéland, India, Dél-Afrika és Rhodezia csatlakoztak Anglia háborújához és támogatást nyújtának az angol királyságnak tényszerűen, élelmiszerben, szakértőkben, emberekben.

Kanada az angol birodalom legfontosabb arzenálja és raktára. Itt van az angol hadipar központja, ami annál is fontosabb, mert Kanada földrajzi helyzete bármely ellenséges támadástól védi. Ha 1914-ben Kanada hétmillió lakosa 500 ezer katonát bocsátott a szövetségesek rendelkezésére, ma ennek a dominiumnak tízmillió lakosa és 25 ezer ipari üzeme van. Kanada ma egymillió kiló nikkelt termel (a világfogyasztás 90 százalékát), 300 millió kiló rezet, 250 ezer kiló ólmot, kétmillió kiló vasat. 1914-ben Kanadának nem volt repülőgépe. A jelenlegi háború kitörésekor Kanadának 400 ultramodern repülőgépe volt és 17 újonnan létesített üzeme, repülőgépek szériában való előállítására. Ezek közt van a Homptden amerikai bombavető típus, amely át tudja repülni az Atlanti-óceánt, hogy saját erejéből jusson el Angliába. Ausztráliából minden három hétben repülőraj indul a királyságba. 150 ezer ausztráliai katona őrködik néhány hónap óta a Szuzei-csatorna felett. Újonnan teremtett üzemek modern tankokat, gépjárműveket és ágyúalkatrészeket állítanak elő. Az összes ausztráliai juhnyájuk gypja a háború tartamára az angol hadseregnek van fenn tartva.

Valószínű, hogy a németek és az olaszok koncentrikus támadást intéznek Gibraltár ellen, hogy az olasz flotta kifuthasson az Atlanti-óceánra, majd a tengeren és levegőben egyaránt megtámadják Angliát. Anglia egész keleti partját a Shetland-szigetektől egészen Dowerig bombázza fogja a német légi haderő, amely ugyanakkor ejtőernyősöket szállít majd Edinburg, Hull és London vidékére. Ugyanakkor német tengerészeti csapatokat fog szállítani Dower felé, hogy innen Londonba irányítsák azokat. Anglia megszállása lehetséges művelet, amely azonban a megszállónak kolosszális veszteségeket fog okozni. Kérdés azonban, hogy ezzel véget ér-e a háború?...

Valószínű, hogy a németek és az olaszok koncentrikus támadást intéznek Gibraltár ellen, hogy az olasz flotta kifuthasson az Atlanti-óceánra, majd a tengeren és levegőben egyaránt megtámadják Angliát. Anglia egész keleti partját a Shetland-szigetektől egészen Dowerig bombázza fogja a német légi haderő, amely ugyanakkor ejtőernyősöket szállít majd Edinburg, Hull és London vidékére. Ugyanakkor német tengerészeti csapatokat fog szállítani Dower felé, hogy innen Londonba irányítsák azokat. Anglia megszállása lehetséges művelet, amely azonban a megszállónak kolosszális veszteségeket fog okozni. Kérdés azonban, hogy ezzel véget ér-e a háború?...

Megfejtették az üzemanyag nélküli motorok működésének titkát

Óriási jelentőségű technikai felfedezés felé fordul a tudományos világ érdeklődése

Meglepő problémát tárgyal D. H. Westerd, holland egyetemi tanár. Nem érdektelenebb dologról van szó, mint arról, hogy küsszöbön áll az üzemanyag nélküli motor feltalálása.

Ezzel az óriási horderejű kérdéssel angol, amerikai és német tudósok már évek óta foglalkoznak, a legnagyobb eredményt azonban Jean Perrin, a Nobel-díjas francia fizikus és kémikus érte el, akinek számításai szerint elméletileg már kész a motor, amely hajt, visz, hord, húz, nyom, tol, emel, süllyeszt üzemanyag nélkül!

Vigyázzunk a kifejezésekre: „üzemanyag“, de nem — energiaforrás nélkül.

A mai háborúnak alig lehet izgalmasabb problémája, mint annak a motornak a feltalálása, amely villanyerő, vagy benzín, benzol, petróleum, szeszkeverék, faszén, vagy palackolt gázalakú szénhidrogének (propan, buton, világító-gáz) nélkül hajtóerőt fejt ki. A modern motorizált hadseregnek két legfontosabb kelléke, hogy gépei mellé jó katonákat állíthasson és

motorai számára megfelelő mennyiségű üzemanyag felett rendelkezzen.

Legyen közsene, fája, petróleumterméke — bőven. Nehéz probléma ez azokban az országokban, amelyek nagyrészt import benzínre, olajra vannak utalva, mert a motorok üzemanyagában a háborús szükséglet háromszor nagyobb a békeidők szükségleténél. Ha pedig a motorizált haderő nem rendelkeznek a szükséges benzín, olaj felett, akkor szárazon, vizen, levegőben egyaránt megbénuina tevékenysége, vagy legalább is az illető hadsereg munkája más jellegű öltene. Most azonban a feltalálások, a technikai és kémiai újdonságok korát éljük. Különösen egyes hadseregek felkészültsége vet a felszínre újabb és újabb harci eszközöket. A német hadsereg például már a lengyelek ellen viselt hadjárataiban feltűnt csapat szállító repülőgépeivel. Húsznegyven személy befogadására alkalmas repülőgépeket is üzembe állított, amelyek nem fokozták a repülőgépek ismert általános átlagutazósebességét, hanem — lassították. Később ezek a gépek meglepetésszerűen „csendben“ repültek. Mikor pedig a német csapatoknak a norvégok ellen kellett felvonulniuk, az aránylag lassan és csendben szálló nagy utazógépek le tudtak szállni rendezett reptölterek nélkül is. Aztán megismerkedtünk a mágneses aknával, majd az ezeknek működését gátló különböző szerkezetekkel. A következő újdonság az Udet-féle német ejtőernyős vadászok feltűnése volt.

A belga hadsinterről annakidején olyan hírek érkeztek, hogy a német haderő

flyékony anyaggal megtöltött lövedékekkel lötte a legmodernebb betonfedezékeket.

A lövedékben lévő folyékony anyag valósággal elmalasztja a legerősebb betonfalat is, de mindenekelőtt olyan hőséget okoz száz, kétszáz, háromszáz méteres körzetben, hogy a betonfedezékek minden élőlénynek rohanva menekülnie kell.

Pontosan persze senki sem tudhat még semmit sem a most dúló borzalmas erejű háború új, titkos fegyvereiről, harci eszközéről. A világsajtó elsősorban a nyugati hadsintér titokzatos fegyvereiről, gyilkoló fénysugarakról, a rekkendő hőséget okozó lövedékekről írt. A feltalálások korszakát éljük, hinniük kell tehát a francia Perrin és a holland Westerd tudósok értékes jelentésének is, amely szerint itt van már az üzemanyag nélküli motor is, hogy bemutatkozzék a nagyvilágnak és óriási változásokat okozzon a hadviselés terén is.

Az ukrán szurokércben fordul elő az urán nevű kémiai elem, egy fehér, igen kemény fém. Az uránatomok jättszák a legfontosabb szerepet a számításhál, amely szerint egy ideig gyakorlatilag ki nem használt energiaforrás gyakorlati felhasználásról lehetne szó. Az atomelmélet szerint az atommagnak egyik újabb felfedezett alkotórésze: egy-egy u. n. protonból és elektronból álló neutron, amelynek átható képessége igen nagy. A neutronok és az atomok mozgásának találkozásának, összeütközésének tempóját mesterségesen kívánják meggyorsítani. Ha ez sikerül, akkor — mondja érdekes tanulmányában a holland D. H. Westerd tanár —

óriási horderejű probléma jutott el a megfejtéséhez,

illetve a gyakorlatban bekövetkezhetik az hogy a neutronok és az uránatomok láncszerű mozgását vezetni, irányítani, gyorsítani és fékezni is lehet majd. És egy gramm urán annyi energiát képes termelni, mint pl. 2500 kiló kőszén.

Egy-két kiló urán elegendő lesz ahhoz, hogy egy nagy hajót Európából áthajtsa Amerikába.

Nem lesz többé a repülőgépeken nehéz benzintankokra szükség, egy-két kiló urán súlyát a fémkádár sem érzi, viszont egy-két kiló urán révén, akár tíz-húsz ezer kilométert is berepülhet közbeeső leszállás nélkül. Nem lesz motorzakatolás, nem lesz tűzveszélyes repülőgép.

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhöz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

23-10 és este 10 óra után: 23-11

Egy öreg színész néma jubileuma

Egy öreg színész jubilál. Negyven éves színpadi működésének néma, csendes jubileumát üli a magyar színészet egyik megszürkült robotosa, Szalay Zsigmond, aki közel félszázadon át játszott a világot jelentő deszkákon, becsülettel, tisztességgel, hivatásszeretettel és mindig üres zsebbel, a végén már koldustársisnyával. Valamikor negyven év előtt vándortársulatnál kezdte a színpadi játékot, tele illúzióval, lelkesedéssel, világothódítási akarással. Játszott mindenféle szerepet, ahogyan azt már akkoriban kis vándortruppoknál kellett. Sokszor csak taps volt érte a fizetség és gyakran korgó gyomorral állott ki gazdag urat játszani. Eleinte síheder, majd epizódokomikus szerepeket alakított, sűrűn váltakozó társulatoknál és a közönség iránti tisztelete, valamint a színpad iránti rajongása, a mely kezdő korában vezető fáklyája lett, még most is él benne, amikor már lassan kikopik a komédiások tarka sorából. Volt színházi ügyelő és sugó is, majd belekerült a világháború fergetegébe, megsebesült és hét évet fogságban töltött. Visszatérve egy ideig szerződés nélkül tengette napjait, szerepezésből és apróhirdetésekből akvirálásából tartotta fenn magát. Az 1922-1924 években a temesvári magyar színház tagja volt, majd a szatmári, utóbb pedig a marosvásárhelyi társulatnál működött. Öt évig volt Vársárhelyen és itt érte az a talán még keményebb sors, hogy színigazgató lett — hosszú pályafutása alatt harmadszor — és a művészi lendület csunya pénzügyi csőd követte. Anyagi bukása után jött az idegösszeroppanás, amely ágyba döntötte és félvégig volt súlyos beteg. Hat hónapig a betegágyban, segítség nélkül, önmagára utalva, mindenkitől elhagyva, nagyon nehéz időt jelentett számára és bizony abból volt kénytelen szükösni megélni, amit szegényes holmijának eladogatásából kapott. Négy év óta Temesvárott alkalmi szerződésekből és apró munkákból igyekszik megélni, színészbarátok jószágát kapja itt-ott és szegényesen, ósz fejfel, megrokantán ért el a most színészi pályáján a negyvenedik év határkövéhez. Nem hangos előadással, villanyfényes rivaldával kívánja ezt a ritka jubileumot megünnepegni, hanem csendben, némán egy igénytelen négy oldalas emléklapnak a kiadásával szerénykedik a közönség elé, mintha minden ilyen fényképes lap egy babérlevelet jelképezne abból a koszorúból, amely öreg Szalay Zsigmánknak a magyar színészet szolgálatában eltöltött éveit méltán kijár. Aki szereti a színészetet és együttérző a megrokkant, sokat küzdött, keményen nélkülözött Szalay Zsigmonddal, az vegyen tőle egy ilyen emléklapot, juttasson neki kis támaszt, az emberszeretett jöleső vigaszt. Hadd kapja legalább a negyven év fordulóján csekélyke ellenértékét annak a csendő aranynak, amit életén keresztül a szívből adott az ő imádott közönségének. (—)

— Isztanbulba érkezett a kairói olasz követ és a követés személyzete. A Stefani úgynökség jelenti Isztanbulból: A kairói olasz követ és a követés személyzete, valamint az egyptomi, szíriai és libanoni olasz konzulátusok személyzete tegnap vasuton ideérkezett. Az olaszok rövidesen tovább utaznak hazájukba.

— Nyelvtanulási láz Németországban. A háború nemhogy csökkentette, hanem példátlan módon fokozta a németek közismert nyelvtanulási hajlamait. Idegen nyelvek, elsősorban az angol és francia iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg. Ezzel szemben Berlinben 350 angol és francia tanfolyamon ötezen vesznek részt. A nyugati világnyelveken kívül feltűnően sokan tanulnak spanyolul, olaszul és oroszul.

(—) Változás a rendőrség büntügyi osztályának vezetésében. Santau Dumitru komiszárus, a rendőrség büntügyi osztálya főnökének távollétében a büntügyi osztályt Ciorogariu Constantin dr. komiszárus vezeti.

— Első segély a francia menekülteknek. A Franciaországban operáló német csapatok nyomában a birodalmi Vezér és kancellár rendelkezésének megfelelően a német népjóléti szerv gondoskodik az ezerszámra menekülő polgári lakosság ellátásáról. Ez a katonás alaposággal megszervezett emberbaráti munka a legnagyobb tervszerűséggel folyik. A megszállt északfrancia területeket három részre osztották, hogy a menekülő, több helyen súlyosan nélkülözött lakosságot egységes „haditerv” szerint lehessen első segélyben részesíteni. A segélyakció az elszállásolásra, élelmezésre és felruházásra, szükség esetén orvosi kezelésre és nem utolsósorban a menekültek hazaszállítására is kiterjed, a mennyiben ezt a hadműveletek megengedik. Az aszszonyok és gyermekek ellátását a „Deutscher Freundienst” betegápoló nővérei végzik. A menekültek orvosi ellenőrzése mindenképpen a hadizónában igen nagy veszélyt jelentő járványok kitérését fojtja el csírájában.

Gáráná Wolfsberg

1000 m. magaslati hely. Idény május 15-től október 15-ig. — Legelősebb nyaralótelep. 3 bazinos strand. Vasutállomás: Slatina-Mica. Autó csak rendelésre vár az állomáson. Prospektust készséggel küld: J. Weinfurter, Garana Wolfsberg, Slatina-Timisului.

— Szent-Györgyi professzor kitüntetése. Szegedről jelentik: A szegedi egyetem ma délben ünnepi ülést tartott abból az alkalomból, hogy az egyetem tanácsa tudományos érdemével tüntette ki Nobel-díjas tudóst, Szent-Györgyi Albertet. Egy évvel ezelőtt alapította az egyetem ezt az érmet, azaz a céllal, hogy a tudományos élet olyan kitérő-ségeinek adományozhassa, kik a kultúrterület nagyjelentőségű eredményeket értek el. Ez az első alkalom, hogy magyar tudósokat nyújtották át a tudományos érmet. Eddig külföldi, német és olasz tudósok, továbbá Johan Béla és Szily Kálmán államtitkár kapta mag.

— Súlyos autóbaleset érte Reynaud volt francia miniszterelnököt. Bordeauxból jelentik: Reynaud volt francia miniszterelnök, mint a Havas-ügynökség jelenti, súlyos gépkocsi balesetnek esett áldozatul. A volt miniszterelnök gépkocsin utban volt Saint Mazine felé, amikor autója egy kanyarulatban felborult. Reynaud kavicsdombra esett és súlyos sérüléseket szenvedett a fején. Állapota aggodalomra ad okot. A szerencsétlenség okának kiderítésére megindult a vizsgálat.

BORSEC

ideális magaslati hely
fenyvesek között.
Napos, szép szobák, jó kozst.

SAINT-SOUVEUR villában

— Öngyilkosságot követett el Moise Eugen dr. nagyváradai városi ügyész. Nagyváradról jelentik: Feltűnést keltő öngyilkossági kísérlet tartja izgalomban Nagyvárad lakosságát. Pénteken reggel fél-nyolc órákor a Lazar Aurel utcában lévő Newyork szállodában öngyilkossági szándékkal fűbelötte magát Moise Eugen dr. 30 éves városi ügyész. A fiatal ügyész családi viszály után két nappal ezelőtt költözött el családjától a szállodába. Moise Eugen dr. ügyész, aki máskülönbön nemrég nősült, egyedül bérelt szobát és csütörtökön este írásban is meghagyta a szálloda személyzetnek, hogy pénteken reggel félnyolc órákor költse fel, mert még a délelőtti folyamán rendkívül fontos dolga van a város házában. A szállodai személyzet az utasítás szerint járt el és félnyolc órakor bekopogtatott a szállodai szobába. Az ajtó zárva volt, mire rosszat sejtve feltörték az ajtót. Moise Eugen dr. ügyészt az ágyban ülő helyzetben találták s a fejéből még mindig szivárgott a vér. Azonnal orvost hívtak, akiknek utasítására az öngyilkost a legközelebbi kórházba szállították. Állapota rendkívül súlyos. Bucsi levelet hagyott hátra, de annak tartalmát a hatóságok eddig még nem hozták nyilvánosságra.

— Ravasz László püspök leányának esküvéje. Ravasz László dr. református püspök és felesége, Bartók Margit leánya, Ravasz Boriska dr. leánygimnáziumi tanár és Bibó István dr. törvénytudós titkár július 29-én délben Budapesten a Kálvin-téri református templomban házasságot kötnek.

Anekdóta a brit diplomáciáról

Anglia és Franciaország tudta, hogy Németország Dánia és Norvégia megszállására, illetve megtámadására készül... „A szövetségesek előre tudták a Hollandiában és Belgiumban történő eseményeket...” — olvastuk a nyugati hatalmak lapjelentéseiben. — „Anglia és Franciaország akélot készít elő Norvégia ellen...” „A nyugati hatalmak Hollandia és Belgium semlegességének megsértését tervezik” — hangzottak a német jelentések. Néhány nappal ezelőtt (még Páris elfoglalása előtt!) A szerk.) pedig a Populaire című párisi lap vette bizonyosra, hogy a német hadak Svájcban keresztül támadnának, mialatt a Duce csapatai az Alpokon keresztül haladnának Lyon ellen. Ehhez a jelentéshez a belgrádi „Politika” hozzáfűzi, hogy ezek csak feltételek, mert hisz a német-olasz haditerveket nem közölték előra a francia sajtóval. És az olvasó kövön a kérdést, hogy honnan szerzik a lapok értesüléseiket. Nos, az egyes államok diplomáciai értesültségei jól rávilágít az alábbi anekdóta:

Az 1914-18. évi világháború alatt Szaszánov orosz külügyminiszter a brit nagykövetségre vacsorán vett részt, amelyen Faléologue-val egy kis barátságos beszélgetésre vonult vissza. Ráterelődött a szó a diplomáciára. Melyik nemzetnek vannak a legtekintetesebb diplomatai? Faléologue, mint minden francia, hízlekedő és udvarias lévén, rögtön az oroszoknak adta a palmát. A skót Buchanan, szintén magán viselte fájának tulajdonságait, egyenesen és őszintén a németekre szavazott. Sokáig vitakoztak a kérdésen, míg végül is Szaszánov véleményét kérték.

— Önök mindketten tévednek, kegyelmes uraim — hangzott az orosz külügyminiszter válasza. — Véleményem szerint vitán felül, hogy a legjobb diplomaták az angolok.

A rendkívül cinikus és az angol diplomataira mindig féltékeny Faléologue savanyú képet vágott, az angol követ meg esodálkozva és kérióleg nézett Szaszánovra, aki mosolyogva folytatta:

— Mindjárt meg is magyarázom és bizonyára Önök is nekem adnak igazat. Mi oroszok valóban tehetséges faj vagyunk és itt megköszöntö Faléologue elismerő szavát, — valóságos nyelvcsenki. Széleskörű ismeretséggel rendelkezik, de munkánkban nincs kitérés és saját magunkban sem bízhatunk. Talán az első szerelmes szép asszonyának áldozatul estünk és kiszolgáltattuk legféltvebb titkainkat is.

A németek — folytatta — pontosan ellenkezői a mi típusunknak. Bámulatos kitartással dolgoznak, de tervüket annyi évvel előbb kezdik építeni, hogy mielőtt végrehajtanak, már tudja az egész világ, hogy mit is akarnak. A diplomácia művésze viszont: elleplezni a szándékot. És ebben az angol mesterek. Soha senki sem tudja, mit terveznek — és itt a külügyminiszter sokatmondóan simogatta szakállát és jelentőségteljesen hunyorgatott az angol nagykövet felé — mert ők maguk sem tudják...

(—) Elhunyt leány. Sulyos csapás érte Spiritzza Imre nyugalmazott igazgatótanót. Leánya, Spiritzza Istvánka, aki már születésétől kezdve betegeskedett, most meghalt. Hakálát édesatyján, a híllédi elemi iskola négy évtizeden át volt igazgatótanóján kívül Budapesten élő fivére, Spiritzza Ferenc vegyszermérnök és az Arvay, Somoliki, Wessely, Chemtzky, Ir-say, Schneider, valamint a kassai Richnavszky és Halmi családok gyászólják. Temetése ma, vasárnap délután negyedhat órákor a gyárvárosi temető kápolnájából megy végbe. Lelkiudvért az engesztelő szentmisét holnap, hétfőn reggel kilenc órákor mutatják be a gyárvárosi katolikus plébániatemplomban.

(—) Életem legérdekesebb élménye. Minden ember életében vannak pillanatok, amelyeken a saját, vagy embertársainak sorsa fordul meg és amelyek izgalmat többé halálalig sem felejt el. Mennyivel érdekesebbek még azok a rendkívüli élmények, amelyek a közélet kiválóságainak életét tarkítják s a melyekről a Tolna Világlapja minden számában hoz egy-egy izgalmas beszámolót. A legfrissebb számban ezenfelül Tápay-Szabó Lászlónak Rózsa Sándorról eredeti kutatások alapján írott hallatlanul érdekesítő tanulmányát is megtaláljuk. S érdekességben még ezeken is túlesznek napjaink nagy drámájáról, a nyugati háborúról készült eredeti fényképfelvételek, amelyeket részletes térkép kapcsán mutat be a lap. Gazdag szepirodalmi és rejtvényrovat s a kuriózusképek egész sorozata teljesíti ki Tolnai Világlapja legújabb számát is.

A milliomos nő „szárnyas kórusa”

Régi igazság, hogy a sok pénz, a vagyon sem ad tökéletes boldogságot elégedettséget. Időről-időre ballunk dús gazdag emberekről, akik különböző fantasztikus elgondolásokat próbálnak megvalósítani, mért amit pénzüikkel könnyen elérhetnek, az már nem szerez nekik örömet. Az egyik amerikai lap most egy newyorki dollármilliomosnőről ad hírt, aki meguntván a mondán életrészakozásait, a káprázatos estélyeket, a pompás ruhákat és a cocktail-partikat, elhatározta, hogy elvándorol valahová messzire, ahol csendben töltheti napjait. Tervét végre is hajtott, mégpedig úgy, hogy megvásárolt a Csendes óceánon egy kis szigetet és néhány háztartási alkalmazottjával oda költözött. Itt a sziget terményeivel, gyümölcszeivel táplálkozott, a legegyszerűbb öltözkébe burkolódzott és vagy magányosan furdott a tengerben, vagy az erdőben a madarak énekét hallgatta. Így telt el néhány hét s közben a különböző annyira megszerette a madarak koncertjét, hogy elhatározta: a kis dalosok karát ki fogja bővíteni. Összekötésbe lépett különböző vidékek, országok madárkereskedőivel és megbízta őket, hogy szállítsanak a szigetre mindenféle fajjait éneklő madarat. A kereskedők eleget tettek a milliomos nő kívánságának és rövid időn belül 11.000 új éneklőmadár érkezett az elhagyott szigetre. A kórus természetesen a legvidámabb kedvvel rendezte hangversenyét, amelyeket a hölgy nagy gyönyörűséggel hallgatott.

Ez az élet egyideig zavartalanul folyt. A madarak énekeltek, a milliomos nő senkinek zavarta kedvtelésében. A „szárnyasok kórusának” azonban híre ment a kontinensre, s egy nap filmrendező és operatőrök jelentek meg a szigeten. Felkérésük az úrnőt és engedélyt kértek, hogy a madarak éneket filmre és gramfonlemezre vegyék fel. A hölgy felbátorodásában, hogy nyugalmát megzavarták, a tengerbe akarta dobálni a betolakodott vendégeket, de végül sikerült lecsillapítani. A filmesek kifejtették, hogy véteni lenne a csodálatos madárkoncertet meg nem örökíteni az utókor számára, mire a hölgy beleegyezett a felvételbe. Kikötötte azonban, hogy a sziget nevét nem szabad közhírré tenni, nehogy az amerikai kíváncsiak seregeitől jöjjenek hozzá látogatóba. A filmesek elkészítették a felvételeket és elhúztak. Eltelt ismét pár hét és a magányos hölgy rádtömjön egyszerre csak meghallotta a kedvenc madarainak hangversenyét. A koncert után tűnődve így szólt: „Ha én a szárnyas kórus Newyorkban is hallhatom, akkor miért ülök itt egyedül a Csendes-óceán kis szigetén?”

Mánap Becsoniagólt és házmesterével együtt hajóra szállt Newyork felé. Az amerikai felső tízezer most azon vitakozik, mi lesz a jómódtól megcsömörölt hölgy legközelebbi szeszélye?

(—) Péter és Pál napja a városkán. Warth Péter dr. alpolgármester tegnap ünnepelte névnapját. Ebből az alkalomból úgy Baran Coriolan dr. főpolgármester, mint a városi tisztviselők is kifejezték előtte szerencsekívánataikat. Névnepját ünnepelte Disela Pavel városi tanácsnok és T. Anu Petru a városi adóhivatal főnöke is, akiket szintén számosan üdvözöltek.

(—) Az esővíz elárasztja a kutakat is. A folytonos esőzés következtében összegyűlt víztömeg nem kerülte el a gyárvárosi völgyeket sem, amelyeknek számos uccáján a nagy víz miatt alig lehet közeledni. Súlyos a helyzet a Csurgay és Ruschil-uccában, ahol a víz és a nagy sár miatt gyalog alig lehet a házakat megközelíteni. A lakosság által használt dűlőit egyes részein méternyi magasan áll a víz és ezeken csak úgy tudnak átkelni, ha megkövezik azt, hogy ruhájuk is vizes lesz. A talajvíz ezenkívül az ivóvizet szolgáló kutakat is elárasztotta és a kutak vizét használhatatlanná tette.

SZEPLŐS, FOLTOS, KIÜTESES, pattanásos, ráncos, miteseres arcból, bársonysima, tiszta, üde, rózsaszín, tetszetős, vonzó s szép lesz a Géníusz arckrém használatától. Egy tégely esteli, vagy nappali arckrém 50 lei. Géníusz puder 45 lei, Géníusz szappan 25 lei. Készíti és postán szétküldi utánvétellel FÖLDES gyógyszerár Arad. Levelezőlapon megrendelhető.

— A katonai előképzőszők szolgálata. Bucurestiből jelentik: Hivatalosan elrendelték, hogy a premlitárius (katonai előképző) szolgálat legénysége a megállapított program szerint tartozik szolgálati helyérg megjelenni. Az ide beosztott kiképző tisztek és altisztek ugyancsak tartoznak megjelenni, hogy szolgálatauk ellátását újból átvegyék.

— Készülnek Mozart halála 150 éves fordulójának megünneplésére. Bécsből jelentik: Mozart Wolfgang Amadeus, a halhatatlan zeneköltő halálának 150 éves fordulójának megünneplésére már most nagy előkészületeket tesznek Ostromk fővárosában.

Rendben folyik a kijelölt területeknek a Szovjet részére való átadása

A kormány megszervezte a menekülők segítését. — Célolat a magyar és bolgár határon történt állítólagos incidensekről.

Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium a következő közleményt bocsátotta ki:

Június 28-ról 29-re hajló éjszaka a szovjet csapatok az előre megállapított tervek értelmében megkezdték a román határ átlépését. Június 28-án

az orosz csapatok bevonultak Cernauti, Chisinau és Cetatea Alba városokba.

Június 28-án déli 12 órákor megkezdték Sangelei, Berhomest, Causani, Iracul, Alibey,

Romaneautzi, Floresti és Orhei városok elfoglalását.

A megszállás a megállapított terveknek megfelelően történik. A különböző hivatalok kiürítése szintén rendben folyik és

az irattárakat és hivatalos okmányokat a fővárosba szállítják

és az illető megyék között fogják szétosztani. A kiürített területek lakosságának elvezetését a Vörös Keresztre és a különböző jótékonyági intézményekre bízták. A köztisztviselőket más városokban helyezik el, ahol a belügyminisztérium rendelkezése értelmében fognak működni.

A SZOVJETKORMÁNY NEM KÉRT TENGERI ÉS DUNAI TAMASZPONTOKAT

Hivatalosan jelentik: Egyes külföldi rádióállomások azt a hírt terjesztették, hogy a szovjet kormány dunai és tengeri tamaszpontokat követelt volna Romániától.

Bucurestiből jelentik: Cáfólják egyes hírügynökségek azt a tendenciós hírt, mintha a román-bolgár és a román-magyar határon incidensek történtek volna. Ezek a közlések minden alapot nélkülöznek.

A KORMÁNY INTÉZKEDÉSEI A BESZARABIAI MENEKÜLTEKRŐL

Az elmenekült tisztviselőkről táblázatot készítette, hogy a belügyminisztérium azokat az or-

Reynaud súlyos sebesülést szenvedett

Párisból jelentik: A Havas távirati ügynökség közlése szerint Reynaud volt francia miniszterelnököt gépkocsis szerencsétlenség érte. Autója egy árokba zuhant és a volt miniszter a fején súlyosan megsérült. Állapota nem válságos.

(—) Eljegyzés. Jagen Edith és Mr. Kohl Adam gyógyszerész jegyesek.

(—) Baran főpolgármester beszámolt a városi kölesön ügyéről. Marta Alexandru dr. királyi helytartónál tegnap délelőtt megjelent Baran Coriolan dr. főpolgármester és beszámolt a központi letéti pénztártói a város részére aláírt negyvenötérfé milliárd leles kölesön ügyéről. A királyi helytartó tegnap még fogadta Tieran Emil dr. megyei prefektust, aki hivatalos ügyekről tett jelentést, ezenkívül Baicu Nicolae readórkvesztör, Faur Liviu mérnök, ipari vezérfelügyelőt és Madanovic edredet, a nemzeti gárdák tartományi parancsnokát.

(—) Új rendőrtisztek kinevezése. A temesvári rendőrségre a következő komiszarusokat nevezték ki: Draganescu Constantin, Anastasescu Marin és Diaconescu Vasile. A temesvári rendőrségre osztották be a következő új helyettes komiszarusokat is: Ciolac Simeon, Miculescu Dumitru, Popescu Virgil, Stefanescu Mirocea, Mosore Mirocea, Niculae Ilie és Popescu Voevod Cristian. Navortchi Mihail deaktívív nevezték ki. Az új rendőrtisztek július elsején kezdik meg szolgálatukat.

(—) Elmarad a Magyar Népközösség mai közgyűlése. A Magyar Népközösség temesvári városi szervezetének ma, június 30-án, vasárnap délelőtt tizenegy órára tervezett központi alakuló közgyűlése elmarad.

— Rádiótudományi tanszék a berlini egyetemen. A német kultusz-kormány a berlini egyetemen a rádió fizikai és technikai problémáinak rendszeres kutatására új tanszéket szervezett. Professzorrrá dr. Kurt Wagenführ, a rádiótudomány nemzetközi szaktudományterületét nevezték ki.

szág más helyein nyomban elhelyezhesse. A kormányzóságok a menekültek elhelyezéséről és elvezetéséről gondoskodnak. A különböző helyiségekből menekültek a következő módon nyernek elhelyezést:

1. A Soroca és Balti megyeiek Bacau és Targul Ocnaiban.
 2. A Hotin megyeiek Neamt megyében.
 3. Az Orhei és Lapusna megyeiek Tecuci és Buzau megyékben.
 4. A Tighina és Cetatea Alba megyeiek Galati, Prahova és Albestiben.
 5. A Cahul és Ismail megyebeliek Dambovita, Arges és Muscel megyékben.
- A román Vörös Kereszt teljes szervezetével all a menekültek felségélyezési akciójának rendelkezésére. Mindenki érezze hazafias és emberbaráti kötelességének, hogy elszállásolási készséggel, ajándékozással és pénzadományokkal járuljon a nemes akcióhoz. A román Vörös Kereszt központjának székhelye: Bucuresti, Piata Amsei 29.

ELMARADT A SZENÁTUS ÜLÉSE

A szenátus ma ülésre gyűlt össze, azonban miután a szenátorok nem jelentek meg kellő számban, az elnököl alelnök közölte, hogy a rádióban és a sajtó útján adják tudtal a szenátus legközelebbi ülésének időpontját.

HÉTFOŊ ŐSZEUL A KÜLÜGYI BIZOTTSÁG

A képviselőház és a szenátus külügyi bizottságainak együttes ülését július 1-én, hétfőn délután 4 órára hívták össze a képviselőház 5. számú üléstermébe.

A KÜLFÖLDI ROMÁN KÖVETSÉGEK GYÁSZJA

Londonból jelentik: A Reuter iroda hivatalosan jelenti, hogy a londoni román követség és konzulátus palotáján a gyászfátyollal bevont nemzeti lobogót félárborra eresztették. A követség és a konzulátus egész személyzete gyászszallagot visel.

— Letartóztatták Mosley feleségét. Londonból jelentik: Szombaton reggel a londoni rendőrség Lady Mosleyt, az angol fasiszta párt vezetőjének feleségét letartóztatta. (Rador).

(—) Sikerülnek-e a művész-házasságok? Erről közöl érdekes képekkel illusztrált cikket a Délbáb színházi hetilap legújabb száma. Kulisszámogóttl pletykák, képes beszámoló a szabadtéri Tell Vilmos előadásáról, szórakoztató cikkek, riportok, magyar írók élvezetes elbeszélései, gazdag filmrovat, tőkéletes képes heti rádióműsor, divat, humor, szépségápolás és rengeteg szebbnél szebb kép teszi páratlanul népszerűvé a legszebb és legolcsóbb színházi képeslapot.

— Elszállítják Lisszabonból az odaérkezett amerikaiakat. Bilbaoból jelentik: Tegnap 400 amerikai érkezett ide Franciaországból. Bilbaoból Lisszabonba irányították őket. A Manhattan amerikai nagy oceanjáró július 9-én Lisszabonba érkezik és fedélzetére veszi a hazatérő amerikai állampolgárokat.

— Vérével írta szerelmes leveleit. Budapestről jelentik. Bénye községhen ifj. Tuchenka János három revolverlővéssel megölt feleségét. Házastársan elkötvetett szándékos emberölés miatt vont a felelősségre a pestvidéki törvényszék. Tuchenka elmondotta, hogy feleségének egy fiatal ember udvarolt, aki vérevel írta szerelmes leveleit. Amikor az udvarlót felelősségre vont, az kijelentette: „Nem tudok a feleséged nélkül élni, állj ki velem életre-halálra, aki kettőnk közül életben marad, azé legyen az asszony.” A kérdéses nap is összeszóalkozott feleségével az udvarló miatt és haragjában nyult revolveréhez. A bizonyítási eljárás lefolytatása és a perbeszéd után a törvényszék nem jogerőben 10 évi fegyházbüntetésre ítélte ifj. Tuchenka Jánost.

Menay az amerikai köztársasági párt alelnökjelöltje

Filadelfiából jelentik: Az amerikai köztársasági párt kongresszusa Monayt, a köztársasági párt szenátusi elnökét jelölte az Egyesült Államok alelnöki tisztségére.

Mit mond Liszt Ferencről egyik volt tanítványa

Visszaemlékezések a magyar zenetánról

Budapestről írják: Liszt Ferenc ma már mindannyiunké. Művészete és emberi nagysága világító pelda, zarándokhely. Szellemalakja egyre láthatóbban itt jár közöttünk. És nagyritkán, ha közvetlen egyszerűséggel, egykori személyes közelállójától hallunk róla, mintha csak káprázék a szemünk, testi mivoltában is meglevenedik előttünk, ismert képmásaink, leveleink, életrajzi adatainak feirajzó emlékeitől kísérve: Liszt Ferenc.

Felkerestük otthonában Varga Vilma, Liszt egykori kedves tanítványát, aki a napokban ülte meg a tisztelőre tartott hangverseny napján, születésének hetvenötödik évfordulóját. Búbaosan őszinte előadásait legszívesebben viaszlemezre vettük volna. Felidézte féltőn ápoltságát a mester életének három utolsó évéből és amikor bejénézett a múlt tükrebe a hallgató is, megjelent élethűen a két szereplő: egy tizen-nyolc esztendő, elragadóan vidor fiatal leány és a tanítványaitól körülrajongott mester.

— 1883 január 22-én léptem fel először nyilvános hangversenyen — hallgatjuk Varga Vilma visszaemlékezését — a Harmónia-társulat matinéján. Beethoven C-moll zongaversenyét játszottuk két zongorán tanárommal, Khayll Antallal. Játékombra felfigyelt a megjelent Liszt Ferenc és a legközelebbi alkalommal egy pénteki napon szótartotta atyám előtt, tőkehal-ebédjét fogyasztva a budai kapucinus zárdában, hogy válna tanításomat. Atyám, Varga Ferenc dr., az állatorvosi főiskola igazgatója volt, de amellett orvosi praxist is folytatott és ingyen látta el a beteglátogatást a kapucinus zárdában. Atyám régimódi gondolkozására vall, akkoriban a polgári családok művészajlamú leányait csak házi használatra taníttatták ki, hogy Liszt Ferenc váratlan kérdésére halálsápadt lett. Attól is félt, hogy nem tudja megfizetni a páratlan mestert. Liszt Ferenc elmosolyodott és utánozhatóan finomsággal megjegyezte: „Még csak beteg se leszek, kedves barátom, hogy megszolgálja nekem azt az örömet, hogy foglalkozhatom az ön feltűnő tehetségi leányával“.

— Tanítványa lettem tehát Liszt Ferencnek. Akkoriban nem is voltam tisztában azzal, milyen nagy kitüntetés ért, csak éreztem, hogy végtelenül kedves, jóságos nagy ember Liszt Ferenc és szívrepesve mentem minden órájára. Szerette jókedvet és mélységes tiszteltem mellett is pajtkodó hangomat. Mintha ma lát-nám a zongora előtt. Hatalmas haja játék közben verdeste a vállát és a lehulló hajszálakat orozva szedegették fel reverendájáról ájtatos növendékei.

— Ha a mai zongoristákat hallgatom, nem ismerem meg Liszt Ferenc hangszereit. Mintha csak dob, vagy ütő hangszereket vernének a fekete-fehér billentyűkön. Liszt Ferencről megtanultam, hogy a zongora énekel, akárcsak a legszebb emberi hang. Nemcsak feledhetetlen játéka bővült el, hanem bevezető szavai is, ahogyan megismertette velünk az előadásra kerülő művet. Sokat összeírtak Beethoven Holdvilág-szonátájáról és találgatták, ki volt a halhatatlan kedves, aki megihlette megalkotására. Liszt Ferenc így magyarázta meg a csodálatos mű keletkezését: A bécsi erdőben bolyongott a titán és hazafelé menet, egy csendes nyáréjgi este, a holdvilágnál keservesen sirdogáló kislányt vett észre a határkőnél. Balkezeiben tartotta hagyományos vörös kendőjébe szedett gombait, a mássikkal megöreggatta a leányt és megkérdezte, mi bántja. „Érzen, — mondotta a leány, — milyen csodaszép lehet a hold és én nem láthatom“. Beethoven a vak leányt felvezette lakásába, leült a zongorához és azt mondotta: „Hallgass jól ide, most fogod látni a holdat“. Így született meg az ihlet sugallatában a Holdvilág-szonáta első tétele.

Lapozgatunk egy albumban, mialatt a háziasszony aranyos emlékeit kitergetti és elsárgult levelek, kivágott újságcikkek között olvassuk a „Budapesti Hírlap“ 1885 március 10-i számában az alábbi híradást: „Liszt Ferenc Rákospalotán. Liszt vasárnap Rákospalotára rándult ki Varga Ferenc dr. tanárhoz, kinek leánya, Varga Vilma kisasszony a maestro kedveltebb tanítványai közé tartozik. Ebéd és szieszta után a jelen voltak nagy meglepetésére a maestro zongorához ült s egy egész negyedórát játszott. Oly kitűn-tetés, ami bizonyára kevés családval esett meg“.

A rövid lapozgatás után tovább hallgatjuk Varga Vilma visszaemlékezéseit:

— Néhány héttel később látogatott meg

másodszor Rákospalotán Liszt Ferenc. Az a ház, amelyben apámékkal laktam, még ma is áll Ujpesten. Most Sparber harisnyagyáros tulajdona. Emléktábla azonban már sincsen rajta. Ezen a második látogatáson ebédre rántott békát készített édesanyám, a mester kedves elede-lét, azután töltöttkáposzta került az asztalra és tőrőscsusza. Ebéd végén Liszt rágyújtott virginiájára és a fekete, valamint a kello pohár borcska elfogyasztása után sokat mondóan rá-mézett, intett: „gyere!“ és egyszerre néma csend-ben ünnepi varakozás ülte meg az asztalt, tud-ta mindenki, hogy Liszt, akit nem lehetett fel-kérni, önként zongorához ül és játszani fog. A Holdvilág-szonátát adta elő. Ma is bennem él, az elsőől az utolsó hangig, az ő életrekelése, ezért is arattam sokszor magam is a Holdvilág-szo-

nata eljátszásával legszebb elismeréseimet. Le-másoltam, utánaéreztem Liszt játékát. A Holdvilág-szonáta után Chopin Berceuse-jét szólal-tatta meg, majd felkelt, mosollyal köszöntö meg az elragadtatást, hátatfordított a zongorának, ráült a billentyűkre s lehunyva szemét, odasúgta felém: „Most jöhet a szundítás“. A szárnyasajtó mögött készen állt már Liszt pihenésére a beső-tétített szoba.

— Halála évében is feljártam a Liszt-órákra és amikor utolsó Istenházzát mondott Pest-nek és nekem, búcsúzóskor, a vasútállomáson, először és utoljára homlokon csókolott, benyúlt mellényzsebébe és egy aranygyűrűt adott aján-dékba.

— Jóságát magamon tapasztaltam. Minden-kihez adakozó volt, akárhányszor, ha pénzt kér-tek tőle, azt mondta, jött-ment ismeretlenek is: „Ott a fiókom, vegyen ki belőle annyit, amennyire szüksége van“. Amikor meghalt, hat zok-ni és három zsebkendő maradt utána. Több, mint félévszázad óta őrzöm emlémben fenkolt alakját, de most is úgy látom magam előtt sokat szenvedett, bölcs és elnéző tekintetű, mintha csak tegnap találkoztam volna vele utoljára.

Havay Géza

SPORTSEMÉNYEK

Hány csapat vesz részt a nemzeti bajnokság B osztályban?

A labdarugó szövetség július 6-ig adott határidőt, hogy az egyes csapatok bejelentsek: játszanak a B-osztályért, vagy sem. Egyes hírek szerint több csapat nem akar játszani, bár szándékukat még nem jelentették be. A szövetség — nem számítva be az esetleges lemondásokat — a B-osztály csoportbeosztását a következőkben tervezi:

I. csoport (Nyugat): 1. Mica. 2. Minerul. 3. Electrica. 4. Kinizsi. 5. Gloria Arad. 6. RMTE. 7. Vultur. 8. CFR Turmu-Severin. 9. Jiul. 10. Nyugati liga bajnoka.

II. csoport (Északi): 1. Victoria Kolozsvár.

2. Universitatea. 3. Crisana. 4. Törekvés. 5. Ol-tul. 6. Sodronyipar. 7. NAC. 8. Cement. 9. Olim-pia CFR. 10. MSE. 11. Victoria Nagykaroly. 12. CFR Kolozsvár.

III. csoport (Dél): 1. Gloria CFR. 2. Ju-ventus. 3. Unirea Tricolor. 4. Macabi. 5. Olim-pia. 6. DVA. 7. Franco-Romana. 8. Ferromail. 9. Praha. 10. Középliga bajnoka. 11. AS Con-stanta. 12. ACFR Brassó.

IV. csoport (Kelet): 1. Dragos Voda. 2. FC Nistru. 3. Traian. 4. Muncitorul. 5. Macabi. 6. Victoria Iasi.

Országos ifjúsági bajnoki mérkőzés

Az ifjúsági csapatok országos bajnoki küzdel-mei során ma, vasárnap délután félhat órai kezdet-tel a Banatul-pályán a CFR ifjúsági csapata a nagy-várad Electrica ifjúsági együttesével mérkőzik.

Sporthírek mindenfelől

Fuzió készül a Venus és az Unirea Tricolor között. Fővárosi sportkörökben napok óta arról beszélnek, hogy a Venus és az Unirea Tricolor fuzionál. A hír nagy érdeklődést váltott ki, de már most megállapítható, hogy a két egye-sület fuziójából nem igen lesz semmi.

Elmaradnak a vasárnapi sportrendezvények. A legfelsőbb sportszövetség rendeletet adott ki, amelynek értelmében vasárnap elmaradnak a sportrendezvények.

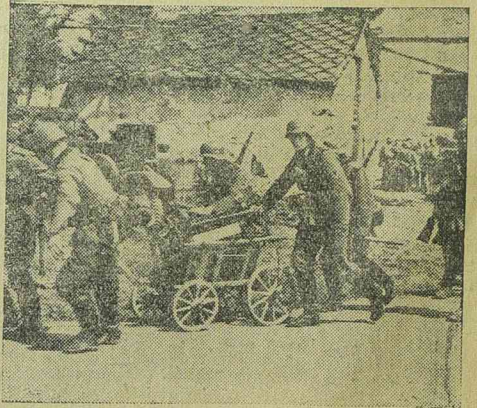
Románia teniszbajnokságai megkezdődtek. Az első mérkőzések: Jacob-Gabányi 6:0, 6:0, Fringhian-Alexandroff 6:1, 6:1, Cristoforu-Turascenko 12:10 (félbeszakadt). Turascenko, Románia műkorcsolyázó bajnoka egyszerű teniszjátékos is!

A brassói vasutascsapat részt vesz a B-osztályos bajnokságban. A brassói vasutascsapat vezetősége közölte a szövetséggel, hogy a csap-atot minden körülmények között indítja a B-osztályos bajnokságban. Ugyanígy bejelentést tett az AS Constanta vezetősége is. Ezzel kapcsolatosan a szövetség rendeletet adott ki, amely-nek értelmében minden B-osztályos egyesületnek július 6-ig be kell jelentenie, hogy hajlandó-e in-dulni a B-osztályos bajnokságban, vagy sem.

Augusztus közepén rendezik meg az országos úszóbajnokságokat. Az úszószövetség úgy határozott, hogy az országos bajnokságokat augusztus 15., 16. és 17-én rendezik meg. Az úszóversenyeket a munténiai liga és a Venus rendezik meg.

Az Unirea Tricolor nem gördít akadályt játékosai távozása elé. Az Unirea Tricolor megpróbálkozik mindennel, hogy bennmaradjon a nemzeti bajnokság A-osztályában. Maga Dombrowszky tábornok, Bucuresti főpolgármestere, az Unirea Tricolor elnöke személyesen igyekezett közbenjárni, de úgy látszik, hogy ez sem vezetett sikerre. Az egyesület vezetősége egyb-ként kijelentette, hogy nem gördít akadályt a játékosok távozása elé, azt azonban kiköti, hogy csak abba az egyesületbe igazolhatók át, amely gondoskodik a játékosok elhelyezéséről, hogy ezáltal biztosítható legyen megélhetésük.

Az ősz folyamán bonyolítják le a Román Kupa döntőjét. A Román Kupa bizottsága elha-tározta, hogy a Román Kupa döntőjét csak az ősz folyamán rendezik meg. Egyébként ilyen természetű megállapodás jött létre a Venus és a Rapid FC vezetőségei között is.

A németek még a kis kézikocsikat is felhasználják a nyugati harctéren való előnyomulásuknál.

Közgazdaság

A Magyar Gazdasági Egylet fiókjának közleménye

A takarmányok bezsombolyázásáról

A szilvas takarmányok tápanyagtartalma és izletessége akkor őrizhető meg legteljesebben, ha sikerül belőle kedvező időjárás mellett és szakszerű, minél gyorsabban végbemenő munkával szénát készíteni. Ennek a szénakészítésnek olyan módszerei terjednek napjainkban mindenfelé, amelyek apaink előtt még ismeretlenek voltak, vagy amelyeket régebben csak egyes vidékeken gyakoroltak a gazdák, mint például a szénának, heréféleknek ágasokon való megszáritását, amelyet Erdélyben már régóta ismernek a gazdák, míg az alföldi vidékeken általános maradt a földön való száritás.

Vannak azonban olyan évek, amelyekben az alföldön sem végezhető el a szénakészítés a megszokott módon anélkül, hogy az eső, a gyakori forgatás, a napsütésnek és megnedvesedésnek gyakori változása a takarmány színét, illatát és tápláló értékét nagy fokban meg ne csökkentené. Ennek tudatában ma már egyes alföldi gazdaságok is használni kezdik a szárító ágasokat, legújabbán pedig az Erdélyi Gazdában is ismertetett és az erdélyi gazdák által kipróbált és igen célszerűnek talált svéd száritási módszert, amely lehetővé teszi azt, hogy esős időben kaszáljunk, gyűjtünk és készítsünk kifogástalan zöldszínű, illatos szénát, amelyből az eső a tápanyagokat nem tudja kimosni. Ennek a módszernek egyedül hátránya az, hogy a hozzá felhasználandó drótra és karókra meglehetősen sok pénz kell kiadni, ami bár egyszeri befektetést jelent, de mégsem szánja rá magát könnyen a mai világban a sokféleképpen megterhelt gazda.

Hosszas esőzések idején a takarmánybetakarítás munkája megkészik. Lassanként kasza alá érnek a gabonafélék és a fű, hogy a száraz idő bekövetkeztével annyira meggyülekeznek a munkák, hogy semmit sem tudunk majd idejében elvégezni és szemlépérgés, minőségromlás, időjárási károsodások révén nagy veszteségek érnek majd bennünket.

Ilyenkor meg kell gondolnunk, hogy vajon nem lesz-e indokolt szilvas takarmányunk, heréfélekünk, búkkönyünk, sőt réti fűtermésünk egy részét az erjesztés módszerével eltennünk? Mert igaz ugyan, hogy ez a módszer is anyagvesztéséget jelent, de ha több rossz közül kell választanunk, válasszuk a kisebbiket. A kilügzött, sápadt, elpenészedett szénánál a besavanyított takarmány sokkal többet ér. A jószág szívesen fogyassza, jól gyarapszik tőle és eltarthatósága nem áll a kazalba rakott száraz szénáné mögött.

Van továbbá egy olyan takarmányunk, amelyet igen nehéz szénává száritanunk: a kukorica-csalamádé. Előfordulhat ugyan, hogy igen kedvező időjárás mellett, gyakori forgatással, vagy ágasokra rakással ebből is jó száraz takarmányt tudunk készíteni, de ez csak kivételes szerencse, amire nem szabad számítani. Ezért gazdáink rendszerint csak annyi csalamádét vetnek, amennyit zölden tudnak elhasználni.

Mégis némely esztendőben, amikor a tavaszi vetőmunkák megkésnek, vagy amikor árvíz, jég, eső vagy más elemi csapás miatt későn bevethető területeink vannak és ha ilyenkor más, későn vethető növények magját nem tudjuk beszerezni, nem marad más hátra, mint a csalamádé, amely még június végén, sőt júliusban vetve is sikerülhet, ha néhány jó esőt kap a nyár folyamán.

Ilyenkor haszonnal vehetjük igénybe a besavanyítás módszerét, amellyel csalamádénkiből nagytömegű, egészséges takarmányt készíthetünk teli felhasználásra.

A besavanyítás legtekélyesebb módszere a külon erre a célra épített takarmánytornyok (u. n. szilók) felhasználása. De ott, ahol a besavanyítást csak kivételesen alkalmazzák, ilyen befektetésre nem gondolhatnak. Jó eredményt lehet besavanyítani földbe ásott gödrökben is. Vannak azonban helyek, ahol a talajvíz magasan szokott állni. Ez megrontaná a takarmány minőségét, itt tehát más módszer kell alkalmazni. Ilyen módszer a bezsombolyázás. A takarmányt a föld felett rakjuk össze folytonos taposás közben, majd amikor kellőképpen beemelegedett, jó félméter földet rakunk rá, hogy ezzel a levegőt kiszorítsuk belőle és a további károsodástól felmelegedést megakadályozzuk.

Miután a zsombolyai kazal széléből egy 30—50 centiméter vastagságú rész elromlik, olyan alakúra rakjuk a kazalt, hogy ezen a réven minél kisebb

ÁLLAMI SORSJÁTÉK EGYESITVE A LOTERIA UNIUNII FUNDATIILOR CULTURALE REGALE HUZÁSI TERVEZET

23. CSOPORT 1940. JULIUS 15. ÉS 18. SOROZATOK 22. CSOPORT

Sárga SOROZAT Huzás: 1940. JULIUS 15, HÉTFŐ
ÁLLAMI SORSJÁTÉK TORZSSORSJEGYEK (Osztható Nyeremények)
Nyeremények à Lei Összesen Lei

1	1.000.000	1.000.000
2	800.000	1.600.000
3	700.000	2.100.000
4	600.000	2.400.000
5	500.000	2.500.000
6	400.000	2.400.000
7	300.000	2.100.000
8	200.000	1.600.000
10	100.000	1.000.000
45	40.000	1.800.000
150	10.000	1.500.000
15000	800	12.000.000
15241		32.000.000

U. F. C. R. SORSJÁTÉK MELLEKSORSJEGYEK (Osztható Nyeremények)

100	10.000	1.000.000
400	3.000	1.200.000
4000	400	1.600.000
16000	200	3.200.000
20500		7.000.000

Fehér SOROZAT Huzás: 1940. JULIUS 18, CSÜTÖRTÖK
ÁLLAMI SORSJÁTÉK TORZSSORSJEGYEK (Osztható Nyeremények)
Nyeremények à Lei Összesen Lei

1	6.000.000	6.000.000
10	1.000.000	10.000.000
30	100.000	3.000.000
10000	800	3.000.000
10091		32.000.000

U. F. C. R. SORSJÁTÉK MELLEKSORSJEGYEK (Osztható Nyeremények)

100	10.000	1.000.000
400	3.000	1.200.000
4000	400	1.600.000
16000	200	3.200.000
20500		7.000.000

A sorsjegy csak a rajta feltüntetett sorozatra érvényes

A nyeremények minden nemű adó levonás nélkül fizetendők ki.

Egész sorsjegy ára . . . Lei 600
Negyed sorsjegy ára . . . Lei 200

legyen a veszteség. Ott, ahol nem nagy mennyiséget akarnak bezsombolyázni, legcélszerűbb a torta-alak. A kiválasztott hely közepére karót tűzünk le és egy ahhoz kötött 4 vagy 5 méter hosszú spárgával kijelöljük a kazal határvonalát; egy 8 vagy 10 méter átmérőjű kört. Erre rakjuk függőlegesen emelt széllel, két vagy három méter magasan a csalamádét, olyan lassan dolgozva, hogy az első rétegnek ideje legyen felmelegedni és csak amikor ez megtörtént, amikor a beledugott vaspálcát vagy farudat negyedóra múlva kihuzva, már alig tudjuk a kezünkbe fogni, annyira megmelegedett, akkor emeljük tovább a kazalt, hogy a felső réteg súlya az alsó további melegeződést megakadályozza.

Amikor a kazalba minden csalamádénkat be-raktuk, egy kazalvágó késsel szép egyenesre körülvágjuk. A levágott részt most még feltakarmányozhatjuk. Ennyivel kevesebb lesz a veszteségünk a szélső réteg megromlása révén.

A kazal lepréslésére való földet a kazal szé-

létől egy méter távolságra, egy méter szélességben leasott árokból vesszük.

Ha egy gazdának nincsen annyi zöldtakarmánya, hogy egymaga rakhatna egy ilyen 8—10 méter átmérőjű kazalt, álljon össze szomszédjával és ketten adják össze a szükséges mennyiséget. Kiszámítják, milyen arányban adták a takarmányt és a felhasználás közben könnyű lesz a kettejüket megillető részt megállapítani. Ugy kezdik majd meg a kazalt, mint ahogy a tartákat szokás megválni. Az első cikket ketten egyült használják, a többiekkel ketten kétfelé fognak haladni addig a határvonalig, amelyet előre kitűznek a kezdéssel szembelevő oldalon.

A kukoricaszárat is be lehet zsombolyázni, de csak feltépet állapotban, vízzel öntözve, sával lészítve. Ennek az az előnye, hogy a szár alsó kemény felét is felelhetjük. Gazdaköreink jól teszik, ha közös használatra szártepőt és motort szereznek be, amelyeket egyéb célokra is felhasználhatnak.

A műtrágya használata a növények termelésénél

Irta: SZÜCS PÁL

A „Die Ernährung der Pflanze” legutóbbi számban Werner Schupán dr., Friedrich Hartmut Dost dr. és Hildegard Schotola leipzig-i orvostanárak tudományos kísérleteket végeztek a paradicsom és sárgarépa biológiai értékének meghatározására. Ezeket most itt is ismertetem, mert következtetéseik nagyon tanulságosak és gazdáink részéről érdeklődésre tarthat igényt.

— Gyakran találkozunk olyan véleménnyel, a mely szerint a műtrágyák alkalmazása a kerti növények tápértékére káros hatással van és ezért a trágyázást valamely szerves trágyával, például istállótrágyával kellene végezni, műtrágyázás nélkül.

Közismert, hogy egyetlen szerves trágya sem tartalmaz arányosan és megfelelő mennyiségben az egyes táp-erőket, így az istállótrágya is nagy eltéréseket mutathat összetételében. Nagyon sok függ attól 1. milyen állattól származik, 2. milyen a takarmányozás, 3. a kezelés módja, 4. milyen nemű alom lett alkalmazva, 1. a termés ideje. A legjobban kezelt, ami nekünk ninosen, 100 kg. istállótrágya nem tartalmaz többet mint 0.20 százalék nitrogént, 0.20 százalék foszforsavat és 0.10 százalék káliumot, míg a paradicsom 36 kg. foszforsavat, 120 kg. káliumot és 240 kg. mésznitrogént von ki a talajból katasztrális holdanként. Ha tehát teljes termést akarunk elérni, gondoskodnunk kell a hiányzó táp-erők megfelelő pótlásáról, mert a szerves trágyák egyike sem elégíti ki ezen növény tápigényét. Különösen nagy az eltérés a foszforsavban, már pedig ennek hiánya csökkenti a cukor-tartalmat, aromai-kus olajok fejlődését, csökkenti a termés mennyiségét, késlelteti a beérés idejét, a szerveszetet betegségek-re hajlamossá teszi, csökkén eltarthatósága stb. Ezért szükséges a szerves trágyákból hiányzó táp-erőket műtrágyákkal pótolni.

Az istállótrágya műtrágyával nem pótolható, mert amíg a szerves trágya az összes táp-erőket tartalmazza, melyek a talaj termőképességének elengedhetetlen feltételei, addig a műtrágya csak bizonyos koncentrált táp-erők adását teszi lehetővé. Ezek együttes használata egymást kiegészíti, a termést fokozza, minőségét javítja, de az istállótrágyát nem pótolja.

Miután a paradicsomtermés nagysága a lomb fejlettségével szoros összefüggésben van, ennél fogva érthető, hogy a termelésnek nagyobb termés elérése végett a lomb fejlődésére is törekedni kell. Ezt pedig erős nitrogén trágyázással érheti el.

Visszatérve a sárgarépa-kísérletek eredményére, a fenti szerzők a következő tapasztalatról tesznek említést. A kísérleti parcellák 63 qm nagyságúak hatszorosan megismételve voltak (esetleges talajeltérések miatt) és pedig:

1. trágyázatlan, vagyis a kontrol-parcella,
2. istállótrágyával,
3. istállótrágyával és NPK műtrágyákkal,
4. csak NPK műtrágyával.

A sárgarépa termés átlagos eredménye a következők alakult: 1. 319.1 kg., 2. 402.4 kg., 3. 405.2 kg., 4. 390 kg.

A paradicsomból szintén hatszorosa a 63 qm parcellán a következő eredményt érték el: 1. 114.3 kg., 2. 162.9 kg., 3. 177.6 kg., 4. 167.9 kg.

Amint ezan adatokból látjuk, az istállótrágyával egyidejűleg alkalmazott foszforsavas, káliumos, nitrogén-műtrágyák együttes hatása volt a legjobb, mert 2. és 3. parcellák eredményét átszámítva katasztrális holdra 1755 qm-t véve számítás alapján, kapunk katasztrális holdanként 1381.80 kg. többtermést a paradicsomból, míg sárgarépánál 263.2 kg. volt a terméstelebbel.

Hogya az ember napi szükségletére 5 mg. kalciumot veszünk alapul, akkor a műtrágyával termesztett sárgarépa 15560 ember napi szükségletét fedezi. A paradicsomnál két gyermekkorházban külön az istállótrágyázott és külön az istállótrágya és műtrágyázott terméssel végeztek vérvizsgáló kísérletet a következő eredménnyel: Az egyszerűség kedvéért nevezzük az istállótrágyázottat X., míg az istálló- és műtrágyázottat Y. csoportnak. A vérvizsgálókat megállapították, hogy úgy az A, mint a C vitamin értékek az Y csoporthoz tartozó paradicsom leve az X csoportot lényegesen túlhaladta. A klinikai vizsgálat még megállapította, hogy a fekvő és lélektani funkciók, továbbá a bőr, zsírpárnák, izomzat, hús és csontképződés között a kétféle paradicsommal való táplálkozás lényeges különbséget nem mutatott. A következő végeredmény nyert megállapítást: Istállótrágya és műtrágya alkalmazása a növény fejlődését előnyösen mozdítja elő, káros hatás semmilyen irányban megállapítható nem volt, sőt a csecsemő testének erőteljes fejlődését az Y csoportba tartozó trágyázási rendszeren fejlődött tápdús növényvel történt táplálkozásnak köszönheti. Ezért kimondhatjuk, hogy a műtrágyák használata a növények termelésénél az emberi test fejlődésére előnyös hatást gyakorol.

— Román-olasz gazdasági tárgyalások kezdődnek Romában. A „Curentul” jelentése szerint Marian Em. külkereskedelmi miniszteri vezérigazgató, Panaitolop és Zarifopol CFR igazgatók, Benzi NFR igazgató és Valerian M. előadó kíséretében csütörtök reggel Romába utazott. A román küldöttség a legutóbb létrejött olasz-román gazdasági egyezmény gyakorlati alkalmazásával kapcsolatban fog tárgyalásokat folytatni.

— Emelkedett a bankjegyforgalom. A Jegybank most közzétett, június elsején lezárt hivatalos heti kimutatása szerint a forgalomban levő bankjegymennyiség a megelőző heti 51 milliárd 252 millió leiről 52 milliárd 467 millió leire emelkedett. Ennek megfelelően a lei bankjegyek arányfedezeti arányszáma 44.85 százalékra csökkent.

— Estek a petróleumértékek árfolyamai. A bucurestii értéktőzde irányzata további lanyhulást mutat. A június 27-iki jegyzés szerint a Mica 1250-re, a Letea 1040-re, a Resica 470-re, a Banca Romaneasca 530-ra lanyhult. Nagyobb árfolyamvesztéseket szenvedtek a petróleum-állalatok részvényei is: az Astra Romana 938-ra, a Creditul Miner 535-ről 485-re, a Concordia 520-ról 495-re esett vissza. Az állampapírok árfolyamai üzletlenség mellett változatlanok: kisajátítási kötvény 50 $\frac{1}{4}$, Inzestrare kötvények nagy címletei 75 $\frac{1}{4}$, kis címletek 72 $\frac{1}{4}$, Consolidare 37 $\frac{1}{4}$, Desvoltare 52 $\frac{1}{4}$, Stabilizare 52 $\frac{1}{2}$.

— Június végéig kell bemutatni az üzleti könyveket. A pénzügyminisztérium 100.555—1940. számú rendeletében figyelmeztette a pénzügyigazgatóságokat arra, hogy az érvényben levő törvényes rendelkezések értelmében minden év elején láttamozás, számozás és lepecsételés céljából a vállalatok kötelesek bemutatni különleges üzleti könyveiket. A rendkívüli helyzetbe való tekintettel a minisztérium ennek a műveletnek elvégzésére június 30-ig adott határidőt.

— A Resicai Művek mérlege. A Resicai Művek most tette közzé múlt évi mérlegét, amelyben 203.882.179 lei tiszta nyereséget tüntet fel. A Resica múlt évi bruttó nyeresége 1 milliárd 379 millió lei volt, amelyből általános költségek-re 81 milliót, kamatokra 188 milliót, adókban és illeték címén 393 milliót, társadalmi célokra 123 milliót, amortizációkra 230 milliót, külföldi valutákban fennálló tartozások árfolyamvesztéseinek fedezésére 161 milliót lelt fizetett ki.

(=) A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 47.40—48.85, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 373.54—399.78. Devizák 38% felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 31.61—32.57, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül) török líra 82.92—92.

(=) A bányási gabonaárak. A temesvári piacon a gabonaárak a következők: búza 540—570, tengeri 520, zab 620, napraforgómag 850 lei százkilónként. Kamília-tea 46 lei kilónként, a piac csendes, üzletkötés alig van.

A virág- és konyhakertészek fényüzési adójának befizetése

Megfelelő vallomásonyomtatványt küld a kertészek egyesülete

A Légvédelmi és Tengerészeti Minisztérium Nemzeti Légvédelmi Alap igazgatósága R. A. (E. B. 108022.) 1940 május 30. sz. átiratában közölte az Országos Kertészeti Egyesülettel, hogy a 3 százalékos luxus adót, amelyet a Nemzeti Légvédelmi Alap törvényének 4-ik fejezete ír elő a gyökeres és gyöker nélküli, a dísznövények, díszcserjék, rózsák, frissen vágott virágok után és amely adóilletéket a forgalmi adó B. listája szabályoz, a pénzügyminiszter jóváhagyólag járult hozzá, hogy ezen adóilletéket a termelő kertészek, illetve kertészetek ugyanúgy róhassák le, mint a jövedelmi adókat és pedig az alábbi kulcs szerint:

1. Növényházi üvegfelület után négyzetméterenként: 1-től 500-ig fizetendő 0.75 bani, 501-től 1000-ig 1.75 bani, míg az 1000 nm-en felüli tábláknál 2 lei és a 3000 nm-en felüli terület után 2.50 lei fizetendő.

2. Melegügyi ablak felülete után: 1-től 250 nm-ig 0.25 bani, 251-től 500-ig 0.50 bani, 501-től 1000-ig 1.75 bani, míg az 1000 nm-en felüli üvegfelület után nm-ként L. 1.00 fizetendő.

3. Szabadföldi területen művelt: különféle virágok, rózsák után hektáronként 10.000 nm. L. 500 fizetendő.

4. Faiskolák, amelyek dísznövényeket és díszcserjéket állítanak elő, hektáronként 10.000 nm. L. 250 fizetendő.

Ezen helyzetről minden kertész, illetve kertészet köteles minden hó elején egy kimutatást készíteni, hogy abban a hónapban hány négyzetméternyi területen, illetve üvegfelület alatt művelt növényeket s ezen kimutatást be kell küldeni a Nemzetvédelmi Alaphoz, míg az illeték leróását minden év december havában kell egy összegben eszközölni a Banca Nationala Romanai-nál. Az így befizetett összegről szóló nyugtát pedig be kell mutatni a Nemzetvédelmi Alapnál, amelyet láttamozás és igazolás után minden jogosult visszakap.

A Soc. de Horticultura din Romania, Filiala Cluj, Str. Regala Nr. 26. vezetősége, hogy

ennek az új befizetési módozatnak gyakorlati keresztülvitelét megkönnyítse, a szükséges nyilatkozatot (declaratie-t) megszerkesztette, melyet az igénylő kertész, illetve kertészetek egészen minimális összeg ellenében kaphatnak meg. A kiállított és aláírt nyilatkozatokat is az egyesület maga gyűjti össze, láttamozza, igazolja és hivatalból továbbítja az illetékes helyre. Bővebb felvilágosítással díjtalanul szolgál a fenti egyesület vezetősége. Levélbeni válaszkérés esetén válaszbélyeg csatolandó.

Megszűnt a borfogyasztási adó

Helyébe pauszösszeget fizetnek a szőlőtermelők

Az 1939 április 1-én kihirdetett szőlőművelési adótörvény hiányosságai az egyévi gyakorlati aatt mutatkoztak. Elsősorban a 3000 leies hektáronkénti évi adó magának bizonyult a mai szőlőművelési terhek mellett. Másik tapasztalat, hogy a pálinkaforgalom ellenőrzése, a bor fogyasztási adója nagy közigazgatási szervezetet igényelt és a pénzügyi kijátszások még így sem voltak mindenkor felfedezhetőek.

Mindezek figyelembe vételével új törvény jelent meg, amely a fentemlítt törvény 1., 27., 30. szakaszait módosították, míg a 28. és 29. szakaszokat hatályon kívül helyezték. Az 1. szakasz módosítása abban áll, hogy a literenként 75 banis fogyasztási adót, amely minden bor literje után esedékes volt, megszüntették. A 30. szakasz szerint ennél fogva a bor forgalma teljesen szabad lesz és azt mentesíti a pénzügyi ellenőrzés alól.

Az új szőlőművelési adó hektáronkénti évi 2000 lei a nemesen (oltott) termő szőlőknél, míg évi 3000 lei a direkttermő szőlőknél. Az új szőlőbirtok az ültetéstől számított 5 éven át mentes ezen adótól. A hektáronkénti adón kívül a szőlő-

birtok mentes minden járulékos adótól és supracota alól. Mentés a hektáronkénti adó alól a falusi háztartásokkal kapcsolatos szőlő, ha területe az egyholdad hektárt (négyezer négyzetööl) neg nem haladja.

Ami a 27. szakasz módosítását jelenti, az a szőlőművelési adóból kreált alap felosztását tartalmazza. 450 millió lei fog ebből az adóból befojni, amelyből csak 30 százalék esik az általános állami költségvetés javára, míg 20 százalékot szőlőművelési kölcsönökre, 20 százalékot pedig a direkttermő szőlők vásárlására fordítanak. Ha ezeket a szőlőket már felvásárolták, akkor az adóalappon a költségvetési és a szőlőművelési kölcsönintézet osztozik egyenlő arányban. Ez az intézet Creditul Viticulturi néven fog működni.

A törvény már a folyó költségvetési évből alkalmazást nyer. Ugyanezeker — tehát már ez évre — a nemesen termő szőlők után további hektáronkénti 500 leit tartozik a szőlőbirtokok fizetni, amely szőlőfrissítési célra használható. Ezt az alapot szintén a Szőlészeti Hitelintézet (Creditul Viticulturi) fogja kezelni.

Rádió

VASÁRNAP, JÚNIUS 30.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. Nem ad műsort.

Budapest I. 9: Ébresztő, hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: Unit. istentisztelet. 11: Ref. istentisztelet. Prédikál Ravasz László dr. püspök. 12: Róm. kat. istentisztelet. 13.20: Időjelzés. 13.30: A Budapesti Hangversenyzenekar. 14: Papp Jenő rádiókrónikája. 14.45: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: Gazdasági tanácsadó. 16.45: A szalonötös műsora. 17.30: Építészeti előadás. 18: Hírek. 18.15: Cigányzene. 18.45: Közvetítés a mezőtúri cserepesműhelyekből. 19.10: Tréfás emlékek Jugoszláviából. Balázs Győző felolvasása. 19.30: A Beszkaró-zenekar műsora. 20.15: Hírek. 20.25: Polgár Tibor és Mecseki Rudolf két zongorás hangversenye. Régi filmek kedvelt számai. 20.50: Sporthírek. 21.10: Anday Piroska énekel, kíséri az Operaház zenekara. Vezényel Dohnányi Ernő. 21.35: „Könnyci a férfiaknak”. Barabás Pál vígjátéka. 22.40: Hírek: sporthírek. 23.10: Táncclemezek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12: Cigányzene. 13.05: Levente rádió félóra. 16.05: Jazz. 20.25: „Ösi városból új világ- város.” Felolvasás. 21: Hírek. 21.25: Zenekari művek hanglemzeiről.

HÉTFŐ, JÚLIUS 1.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. Nem ad műsort.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Időjárásjelentés. 13.10: Hercsuth Ilona zongorázik. 13.40: Hírek. 13.55: Ruprecht Ferenc énekel zongorakísérettel. 14.20: Hírek. 17.15: Felolvasás Berzeviczy Gergelyről. 17.45: Hírek. 18.15: A Rádió Szalonzenekara. 19: Erdélyi Gyula dr. felolvasása a régi magyar hadseregről. 19.25: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.25: „A rajzfilmek kulisszatitkai.” Willant Rezső felolvasása. 21.10: Az Operaház zenekara. 22.40: Hírek. 23.10: Táncclemezek. 24: Hírek német, olasz, angol, francia és esperanto nyelven. 24.25: gányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.15: Az „Első Budapesti Citerakör” hangversenye. 21: Hírek. 21.25: Szalay László elbeszélései. 21.25: Szórakoztató hanglemzei-műsor.

KEDD, JÚLIUS 2.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok. 13.10: Nyitányok francia vígjátékokból és operettekkel, hanglemezek. 13.35: Időjelzés, sporthírek. 13.45: Operett-hanglemezek. 14.15: Hírek. 14.35: Részletek idősebb és ifjabb Johann Strauss műveiből, hanglemezek. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Időjelzés, időjárásjelentés. 20.01: Orvosi krónika. 20.16: N. Paun énekel a rádió zenekarának kíséretében. 20.45: Hírek. 21: A rádió szimfonikus zenekara. Közben 21.20: Felolvasás. 22.15: Hírek, sporthírek. 22.30: Kamarazenehangverseny. 22.55: Francia énekesek hanglemezei. 23.40: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13: Időjárásjelentés. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek. 14.30: Lakatos Vince és Lakatos Gyula cigányzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Bátor Irén meséi. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Bagossy Judit zongorázik. 18.45: Urbino ura, felolvasás. 19.15: Weidinger Ede szalonzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Művész-lemezek. 20.55: Lóverseny eredmények. 21.15: A Mátra, Kilián Zoltán hangképsora. 22.40: Hírek. időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: A rádió szalonzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Táncclemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.15: Ruszin hallgatóknak. 19.50: Kazinczy Orpheus-a, felolvasás. 20.25: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek, lóverseny eredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven. 22.35: Időjárás-jelentés.

SZERDA, JÚLIUS 3.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok. 13.10: A Stănescu-testvérek zenekarának hangversenye. 13.35: Időjelzés, sporthírek. 13.45: A hangv. folytatása. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Időjelzés, időjárásjelentés. 20.01: Művészeti krónika. 20.16: Hanglemezek. 20.40: Hírek. 21: Hangle-

mezek. 21.15: Felolvasás. 21.30: A rádió koncertzenekarának hangversenye. 22.15: Hírek, sporthírek. 22.30: A rádió koncertzenekara hangversenyének folytatása. 23: Hanglemezek. 23.40: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: Ilinczy László szalonzenekara. 13.40: Hírek. 14.30: Országos postászenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Gyermekek és felnőttek, felolvasás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A magyarországi vas és fém munkások központi szövetsége csepelei csoportjának dalárdája. 18.50: Az egyetlen magyar tüzharcos asszony. (Hangfelvétel) 19.10: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Kurina Simi cigányzenekara. 20.50: Külügyi negyedóra. 20.15: Hangképek az 1940. esztendő első felének eseményeiről. (Hangfelvétel). 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Budapesti hangverseny zenekar. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Farkas Béla cigányzenekara. 1.05: Hírek.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATÁI:

Vasárnap, június 30-án a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Str. 10. Mai 5 szám alatt levő Blumberg gyógyszer-tár.

Gyárvárosban a 3 August úton levő Löw gyógyszer-tár és a Petru Maior téren levő Meiszner gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Lahovary téren levő Cris-tea gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Preyer utcában levő Ungváry gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Hétfőn, július 1-én a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban az Uniri téren levő Weisz gyógy-szertár.

Gyárvárosban a Maresal Joffre utcában levő Schul gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Keller gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Str. Vacarescu 33 szám alatt levő Braun gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

TRÓNUSDONTÓ
BALETTCIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Írta: KUN-BÁN ANDRIS

17

Már nem volt időm fűtjeim és fonataim elrendezésén változtatni. Attól tartottam, hogy így nem fogok tetszeni Jamesnek, azonban nem lehetett tétovázni.

Rosalie karon ragadott és cipelt le a földszintre, a szalonba.

Ott ült Missis Bruce és velem szemben a kicsi kerekasztal mellett James hadnagy. Amikor beléptem, felállt, összecsendítette a sarkantyút és halkán megszólalt:

— Miss Liane, fogadjja őszinte részvétemet. Teljes mértékben átérzem azt a csapást, amely édes-anya elvesztésével érte.

— Köszönöm, — rebegtem.

Kézét nyújtottam neki és éreztem, hogy a tenyere forró és szorosan odatapad az enyémhez.

Rosaliet is üdvözölte.

Azután mi is leültünk és megindult a beszélgetés.

Negyed óra múlva a hadnagy fölállt, udvariasan meghajtotta magát és elköszönt. Engedelmet kért, hogy mások is ténese tisztelget.

A kérdést Missis Brucehoz intéztem, de közben futólag rámpillantott. És éppen ezért tekintetemnek biztatásával megadtam a magam részéről a biztató választ, amit Missis Bruce így öntött szavakba:

— Legyen szerencsénk.

21.

Bath, 1837 július 22.

James Oliver hadnagy hetenkint kétszer látogat el hozzánk.

Tulajdonképpen így írhatnám ide: hozzám látogat.

Igaz ugyan, hogy fogadásánál mindig ott van Missis Bruce, néha Mister Bruce is, Rosalie mindenkor, olykor Alfred, de a vége mindig az, hogy tapin-

tatosan magamra hagynak velem, habár rövid időre is.

Rendszerint Mister Bruce szokta elsőnek kijelenteni:

— No, megyek az irodába, mert sok dolgom van.

Ezzel igazat is mond, mert hiszen legkeresettebb ügyvéd Bath városában, akinek a környékből falvakból is eljárnak az emberek jogi tanácsért.

Alfred, aki apja segédje, néhány perccel később szintén távozik.

Nem sokára aztán a Missis is felemelkedik.

— Az idő halad, — mondja — nekem pedig még sokat kell megbeszélnem a szakácsnővel. Lányok, szórakoztassátok ti a hadnagy urat.

Hárman maradunk, James hadnagy, Rosalie és én. De ez se tart sokáig, mert Rosalienak eszébe jut, hogy valami kézimunkamintát kell megkeresnie és elszalad.

Aztán már csak ketten maradunk James Oliverrel.

A háziak igen tapintatosak.

Tudják, hogy szeretjük egymást és hogy össze akarunk házasodni. Nem is gondolnak arra, hogy apám ezt a házasságot nem akarta és éppen azért eszükbe sem jut, hogy lebeszéljenek.

Különben is falra dobált borsó volna minden lebeszélés.

Megtöltani sem tilthatja meg nekem senki, hogy feleséges legyek Jamesnek.

Tegnapelőtt kaptam kézhez az árvaügyi hatóság végzését arról, hogy nagykorú lettem.

Tehát szabadon rendelkezhetem magammal.

És a vagyonommal is. Ez is benne van a végzésben.

Amikor magunkra maradunk a hadnaggal, jövőnkéről beszélünk. Tervezzük.

Elhatároztuk, hogy megesküszünk.

Az esküvőnk Rosalie nevenapján lesz, szeptember 4-én, annak a napnak az első évfordulóján, a melyen megismerkedtünk.

Még aznap elindulunk Keletindia felé, mert James már megkapta odaváló beosztását. Ez a hivatalos utazás lesz a nászutunk.

Szerelmünkönkről nem sokat beszélünk. Feleslegesnek tartottuk. Tudtuk, hogy szeretjük egymást és ezzel beértük. A legszebb és legforróbb beszéd is csak halvány kifejezője lett volna érzelmeinknek.

22.

1837. július 25.

Ma közölték a Bruce-családdal, hogy férjhez megyek James Oliver hadnagyhoz.

Éppenséggel nem voltak meglepetve.

Ugy látom, várták már ezt.

Bruce ügyvéd kijelentette:

— Az iratai készen állanak, Liane. Bármikor elmehetnek a paróchiára Reverend Smithhez jelentkezni. Remélem, James hadnagy is készen tartja már a szükséges okmányokat. Vagyonának számadásai is rendben vannak, Liane. Hogyan kíván anyagi dolgokban intézkedni?

Zavarban voltam. Pénzügyekhez nem értettem soha.

— Az ön tanácsát kérem, Mister, — mondot-tam.

— Szerintem leghelyesebb volna, — vélekedett az ügyvéd — a liverpooli házat eladni és a pénzt, amit érte adnak, a bankban levő tőkéhez csatolni. Bizonyos összegre szükségem van kelengyjének beszerzésére, azontul úgy gondolom, elég, ha időnkint felveszi a kamatokat. A hadnagy úr jövedelme ugyanis elég a megélhetésükre.

— Köszönöm szépen, — válaszoltam, — legyen úgy, ahogy ügyvéd úr helyesnek látja.

Nem maradt el Missis Bruce jóakarató gondoskodása se:

— Kedves Liane, én már tárgyaltam szabónőkkel a maga kelengyjéről, a minták is kényelmesek. Most majd megbeszéltem magával is részletesen. Igyekezünk kell, hogy szeptemberre minden készen legyen.

Hálásan kezelt csókoltam a Missisnek.

— Én leszek az első koszorúslány, — örvendezett Rosalie.

— Én pedig a vőfély, — jelentette ki Alfred.

Még aznap este James hadnagy bevonásával családi tanácsot tartottunk. Ugy állapodtunk meg, hogy gyászomra való tekintettel nem hozzuk nyilvánosságra az eljegyzést, amelyet egy hónappal az esküvő előtt tartunk és hogy maga a házasság is a legnagyobb csendben fog végbemenni. Bruce ügyvéd és a felesége lesznek a házassági tanúk, Bruce Alfred és Rosalie pedig a koszorúspár.

(Folytatjuk)

A „megharapott” forgalmi akadály

Az amerikai lapok nagy tudósításokban számolnak be arról a mulatságos történetről, amelynek egyik hőse Baron Rózi bostoni magyar kereskedő leánya, a másik szereplője pedig James Barovski soffőr. A tizenyolc éves leány magyar leány csinytevéséről már legendák keletkeztek Amerikában. Legújabb esetéről az egyik angol lap, amely fényképét is közli Buron Rózinak, a következőket írja: A magyar leány autójával édesapja útjára elött állt meg, ahonnan néhány perc múlva visszatért a gépkocsijához, de nem tudott elhajtani, mert egy teherautó állt az útjában.

Baron Rózi rászólt a teherkocsi sofőrjére, hogy menjen előre, mert el akar hajtani. A gépkocsivezető, James Barovski, csak rámosolygott a hadonászó leányra, de kérését nem teljesítette. Kíváncsi volt, hogy ugyan mit fog tenni a leány, ha nem teljesíti parancsoló kívánságát. A tizenyolc éves teremtés fellépett a teherautó lépcsőjére, megismételte követelését, a sofőr azonban már éktelenül kacagott a fenyegetésre. A hasát fogta és lábait a leve-

gőbe emelte.

Ami azután történt, azt már a bírósági tárgyaláson az intézkedő rendőr adta elő. Ezeket mondotta:

— Kérem bíró úr, csak azt láttam, hogy a kisasszony villámgyorsan lehajolt és alaposan beleharapott a kacagó ember lábába. A soffőrt úgy meglepte a harapás, hogy ijedten leigrott a kocsijáról, mire a kisasszony a kormány mellé ült és néhány méterre elhajtotta a kocsit, azután visszatért saját autójába és elindult.

A vérmes természetű leányt a teherautó elhajtása miatt nem büntették meg, de a harapásért huszonöt dollárt kellett fizetnie.

DÉLI HIRLAP

automata telefonszáma: 28-10

Rövidesen leszerel a svájci hadsereg

A svájci csapatok főparancsnoka Guizel tábornok napi parancsot adott ki, amelyben a következőket mondja:

Határaink mentén a hadviselők letették a fegyvert és kötelezettségeikhez híven tiszteletben tartották Svájc semlegességét. Néhány napon belül a régebbi korosztályok visszatérhetnek házi tűzhelyeikhez. A hadsereg feladata ezzel még nem ért véget, továbbra is védeni kell a haza becsületét és függetlenségét.

Svájc és a német csapatok által megüem szállt francia terület között ismét megindult a postai forgalom. A forgalom lebonyolítására egyelőre csak a Genf-Annemasse-Grenoble-vonal áll rendelkezésre. Az említett vonalon naponta két vonat megy Franciaországba és egy indul Svájcba.

(Rador)

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. Vastag betűvel szavanként kettő leí, legkisebb apróhirdetés húsz leí. Minden Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szög 30 leí, minden további szó kettő Bratlanu 3 Telefon: 28-10. II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cartan Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flander trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45-06. — Wittek trafik Boulevardul

ALLÁSKERESÉS rovathban szavanként egy leí, legkisebb apróhirdetés tíz leí. más rovathban legkisebb apróhirdetés 15 szög 20 leí, minden további szó egy leí. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Piata 8. — March trafik, Piata Küttl. — Nógrády trafik (Corso moz mellett). — Regele Carol 54. — Galgóczy trafik Strada Bratlanu 15/a. Telefon: 45-13.

Alkalmasság

Alkalmazást találhat három inas. Egy műszerész, egy szobafestőmester és egy cipészmeister inas keres. Érdeklődni lehet a Magyar Népközség irodájában délelőtt 9-1 és délután 4-7 óra között. 1110

Vízvezeték szerelő tanonc fizetéssel felvétetik. III. Str. Odobescu 57. 1118

Lakás

Szép nagy bútorozott uccai szoba, különbejárattal és fürdőszoba használatra kiadó. I., Str. Paris 3. ajtó 2. 1115

Bútorozott szoba fürdőszoba használatra magánházban, esetleg teljes ellátással kiadó. IV., Str. Mircea Voda 3 szám. 1210

Egyszobás, csinos udvari lakás mellékhelyiségekkel augusztusra kiadó. IV., Str. Duca 19. 970

Áras-vétel

Méhkaptárak háromszakaszos anya nevelő ládák eladók. IV., Str. Filomelei 12. 1111

Régi járgányos kis cséplőgépeket keres megvételre Rohlik Timisoara IV. Str. Pop de Basesti 14. 1112

Cserépkályhát megvételre keres. IV. Str. Cameliei 64. Telefon: 14-10 110

Villát, vagy háztelket megvételre keresek. Ajánlatokat „I. kerületben” jelgére a kiadóba. 1117

Bévezetett forgalmas fűszertelket más elfoglaltság miatt eladó. Cím a kiadóban. 1109

Műlönféle

Búziás-fürdő, Románia Nauheimja. A búziási fürdő gyöngye a „Pensiunea Villa Margot” Str. I. Duca 15, ahol mindent talál, amit az igazi nyugalom után vágyó szív kíván. Ultramodern szobák, tökéletes komfort, olcsó árak. Kérjen Prospektust Pensiunea Villa Margot Buzia-bai Str. I. Duca 15. 1002

Ház 3-4 szobával, mellékhelyiségekkel, nagy kerttel 1/2-2 hold, őszre, több évre bérbe kerestek. „Megbízható bérlet” 1116

Akar ön is 6 milliót nyerni? Vegye meg állami sorsjegyet March dohánytözséjében Timisoara IV., Piata Küttl 1. Új játékterv. 1/4 sorsjegy 200 leí. Ki nálam vesz, milliomos lesz! 1107

Komlósi Juliana Jud. Timis Torontal, Comuna Otelec fényképes határozati igazolványa (554 számú) Timisoarán elveszett. Megtalálóját kérik a kiadóba leadni. 1113

VESEK

régiségeket, szöveget, ezüsttárgyakat, ékszer, könyvet, bélyeggyűjteményt „ARTA” Anticar, Str. Alba Julia 5.

Bérbeadnám

bármilyen, gyár, ipartelep céljaira, nagyváradi 20 éve fennálló hentesüzememet gépekkel felszerelve, hozzátartozó bevezetett üzlethelyiséggel, amely országot mentén a város legforgalmasabb helyén fekszik, esetleg istállókkal, raktárakkal, jégveremmel, lakással és udvarral. Cím a kiadóban.

Köszönetnyilvánítás

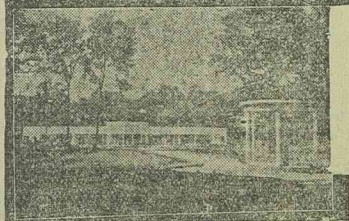
Öszinte szívvel jövő köszönetünket fejezzük ki mindazok irányában, akik a felejtethetlen férj, illetve apa

Pollák Hermann

Kárpitos elhalálása alkalmával részvételükkel felkerestek, drága halottunk temetésén megjelentek illetve részvétlétogatással mélységes fájdalomukat enyhítették.

A gyászoló család.

BAILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomást, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegénység és női bajokat. Szezon: május 1-től október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

október 15-ig

Acél fogászati laboratóriumok

Villamos ponthegészítő és olvasztó készüléket egybeépítve készít. Polier motor. Villanyhegészítés. A. Tóth elektrotechnika, Timisoara IV., Str. Fröbl No. 36.

Szép akar lenni?

Használjon KUKA-féle Hírom-kefért, Hírom-kefért és Hírom-kefért, három színben. Kaparó kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sas” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Bratlanu.

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

Waltrich

íodráz II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok 1-2-3-6 villamos megállójánál.

Modern takaréktűzhelyek

Kiváló minőségben. Alacsony rakás. Sominczozott és fekete tűzhelyekben. KALMAN DEZSO

speciális takaréktűzhelyzem Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban